

سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه ریزی
استان قزوین

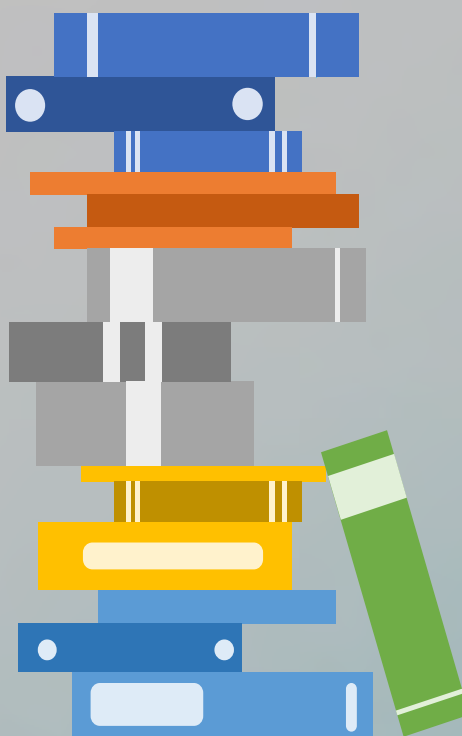
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی وضعیت و مسایل توسعه

و عدم تعادل های منطقه ای

استان قزوین

**جمعیت و روندهای جمعیتی، نرخ رشد جمعیت،
مهاجرت و تنوع زبانی، مذهبی و طایفه‌ای**

استان قزوین دارای ۶ شهرستان، ۱۹

بخش، ۴۶ دهستان و ۲۸ شهر

می باشد و ۸۷۴ آبادی دارای سکنه

مساحت: ۱۵۶۲۶ کیلومتر مربع
۰.۹۶٪ مساحت کشور

شاخص های کلی استان قزوین

قزوین

مساحت استان (کیلومترمربع) ۱۵۶۲۶

مساحت استان نسبت به کل کشور ۰/۹۶ درصد

جمعیت استان (نفر) ۱۲۷۳۷۵۹ براساس سرشماری سال ۱۳۹۵

جمعیت استان نسبت به کل کشور (درصد) ۱/۵۰ درصد

سهم اشتغال بخش صنعت اشتغال استان از مجموع اشتغال بخش صنعت کشور ۵/۵ درصد

تولید ناخالص داخلی GDP ۱/۵ درصد

راه آهن تهران - تبریز، تهران - رشت

اطلاعات جمعیتی استان

جمعیت شهری (نفر) ۷۴/۸ درصد ✓

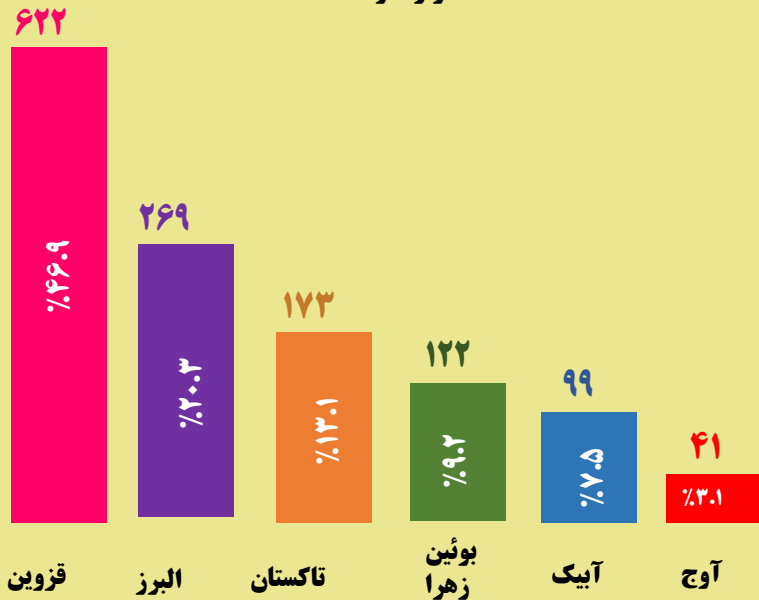
جمعیت روستایی (نفر) ۲۵/۲ درصد ✓

نرخ رشد جمعیت ۱.۱۷ ✓

سهم استان از کل جمعیت مهاجر کشور (درصد) ۲.۲ ✓

جمعیت و نرخ رشد آن

برآورد جمعیت استان به تفکیک شهرستان و سهم جمعیت هر شهرستان در سال ۱۴۰۰ - هزار نفر

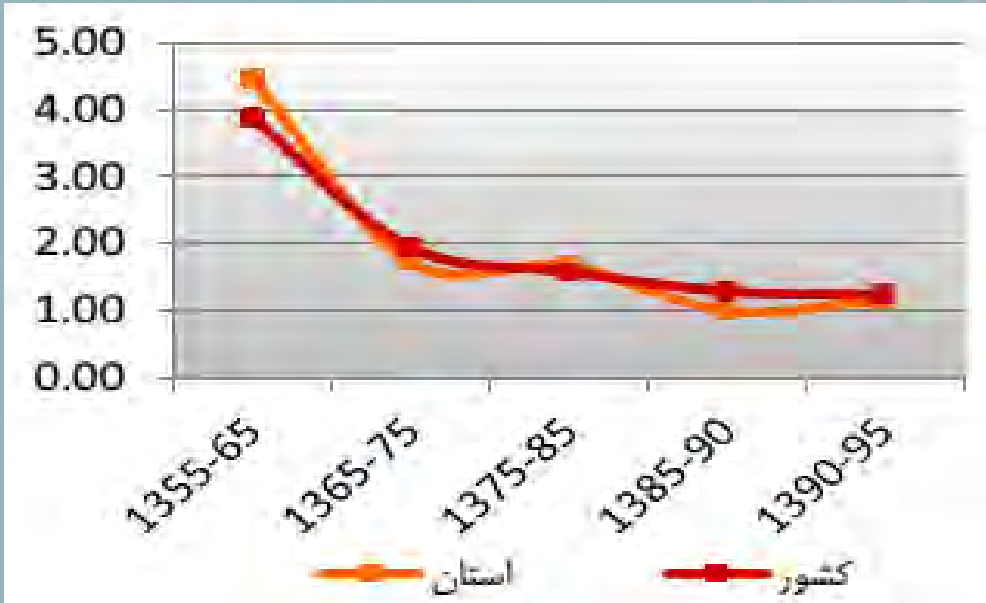
جمعیت استان (۱۳۹۵): ۱۲۷۳۷۶۱ نفر
 جمعیت کشور (۱۳۹۵): ۷۹.۹۲۶.۲۷۰ نفر

جمعیت استان و سهم آن از کشور

سال	۱۳۹۵	۱۳۹۰	برآورد ۱۴۰۰	برآورد ۱۴۱۵
کشور	۷۵۱۴۹۶۶۹	۷۹۹۲۶۲۷۰	۸۴۰۵۵۰۰۰	۹۱۴۴۶۰۰۰
استان قزوین	۱۲۰۱۵۶۵	۱۲۷۳۷۶۱	۱۳۲۶۰۰۰	۱۳۹۵۰۰۰
سهم از کشور	۱/۶	۱/۵۹	۱/۵۸	۱/۵۳

نرخ رشد جمعیت استان و کشور ۹۵-۱۳۵۵

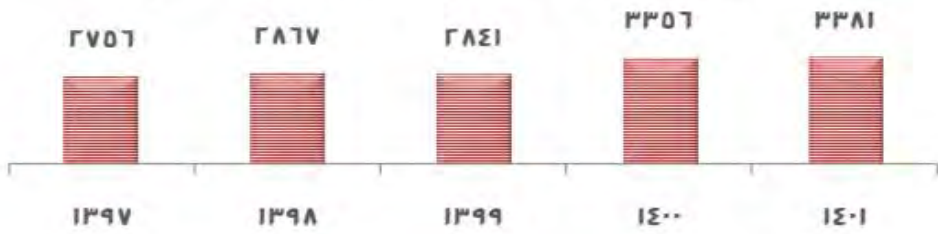

جمعیت سال ۱۳۹۵ و برآورد جمعیت سال ۱۴۰۰ استان قزوین به تفکیک شهرستان

شرح	جمعیت سال ۱۳۹۵	برآورد جمعیت سال ۱۴۰۰ (مرکز آمار)	نرخ رشد
استان	۱۲۷۳۷۶۱	۱۳۲۶۴۰۰	۰/۸۱
شهرستان بوئین زهرا	۱۲۲۹۹۴	۱۲۱۷۰۰	-۰/۲۱
شهرستان تاکستان	۱۷۲۶۳۶	۱۷۳۴۰۰	۰/۰۹
شهرستان قزوین	۵۹۶۹۳۲	۶۲۱۸۰۰	۰/۸۲
شهرستان آبیک	۹۴۵۳۶	۹۹۵۰۰	۱/۰۳
شهرستان البرز	۲۴۲۸۶۵	۲۶۹۴۰۰	۲/۱۰
شهرستان آوج	۴۳۷۹۸	۴۰۶۰۰	-۱/۵۰

وقایع چهارگانه

طلاق های ثبت شده پنج سال اخیر استان

۲۱

رتبه میزان طلاق استان در کشور سال ۱۴۰۱

نسبت گروه سنی ۶۵ سال و بیشتر (۱۳۹۵)

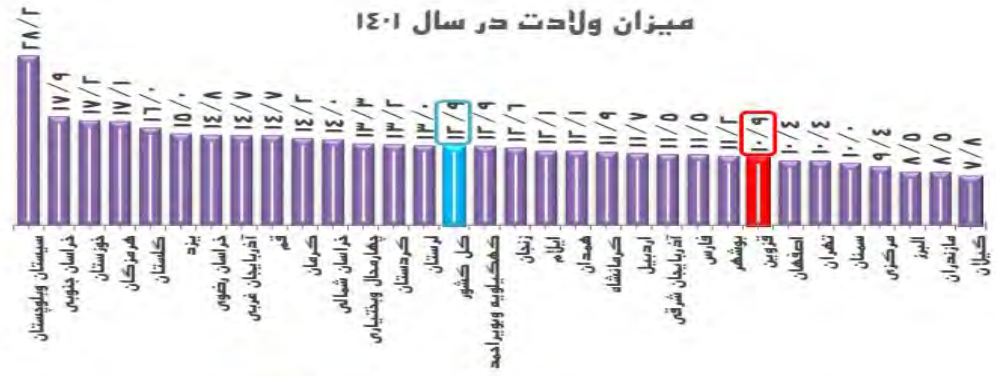
استان قزوین ۶

کشور ۶/۱

میزان ولادت در سال ۱۴۰۱

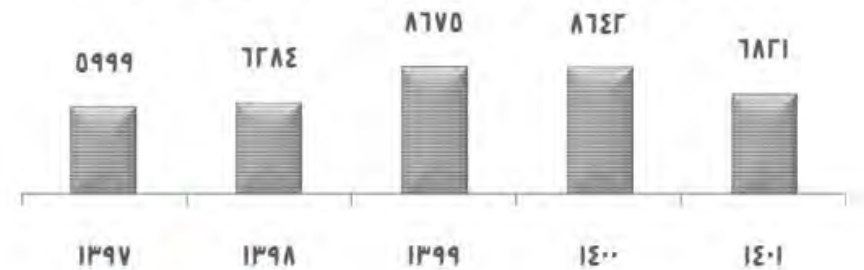

۲۴

رتبه میزان ولادت استان در کشور سال ۱۴۰۱

میزان فوت ثبت شده استان در مقایسه با کشور

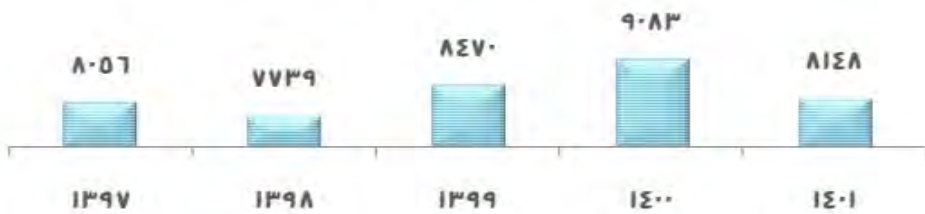
وفات های ثبت شده پنج سال اخیر استان

۱۳

رتبه میزان وفات استان در کشور سال ۱۴۰۱

ازدواج های ثبت شده پنج سال اخیر استان

۲۰

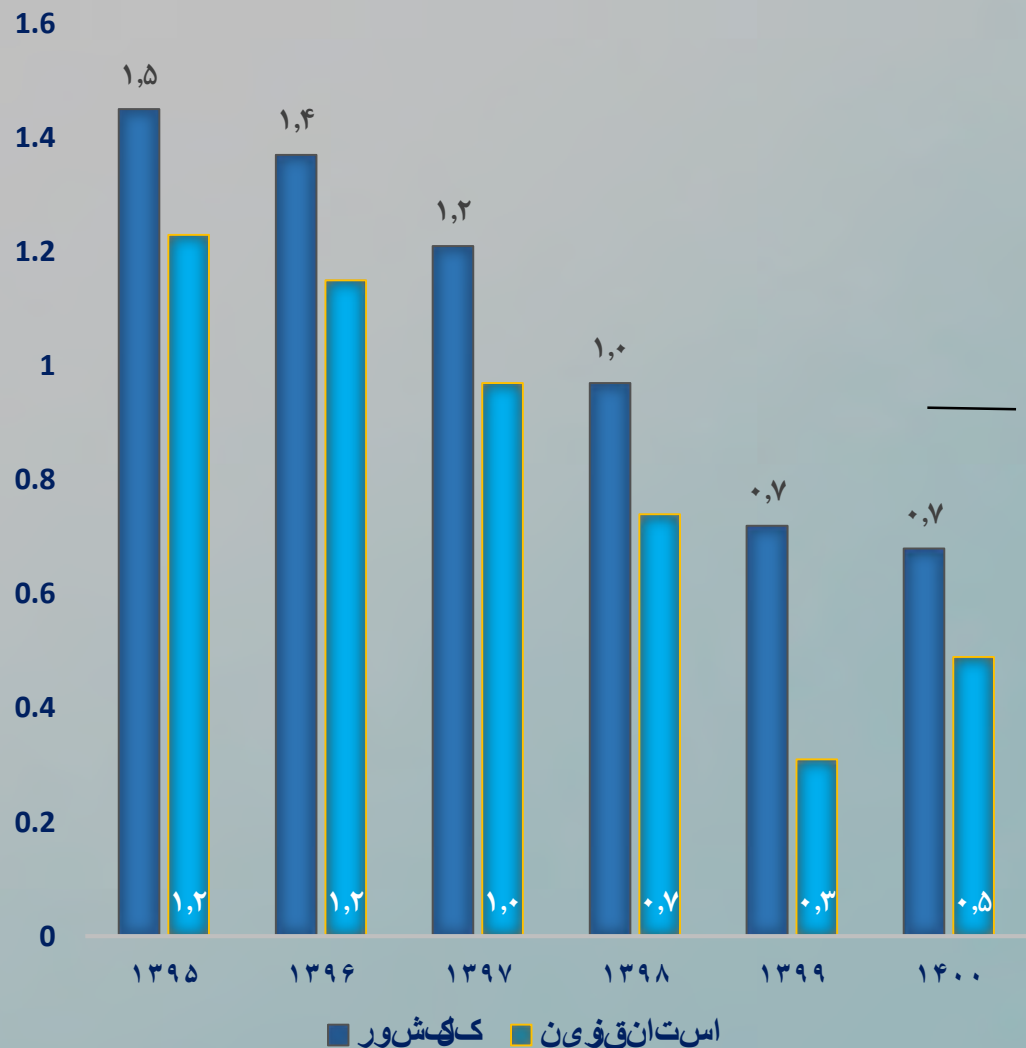
رتبه میزان ازدواج استان در کشور سال ۱۴۰۱

افزایش طبیعی جمعیت

افزایش طبیعی جمعیت استان و کشور (متولدین - فوت شدگان)

سال	کشور	استان	سهم از کشور
۱۳۹۵	۱۱۵۸۹۱۷	۱۵۶۶۲	۱/۳۵
۱۳۹۶	۱۱۱۱۵۶۲	۱۴۸۶۸	۱/۳۴
۱۳۹۷	۹۸۹۵۰۴	۱۲۵۹۳	۱/۲۷
۱۳۹۸	۸۰۰۸۷۲	۹۷۴۴	۱/۲۲
۱۳۹۹	۶۰۲۳۰۸	۶۰۹۴	۱/۰۱
۱۴۰۰	۵۷۱۷۰۷	۶۵۱۶	۱/۱۴

نمودار رشد طبیعی جمعیت استان در مقایسه با کشور

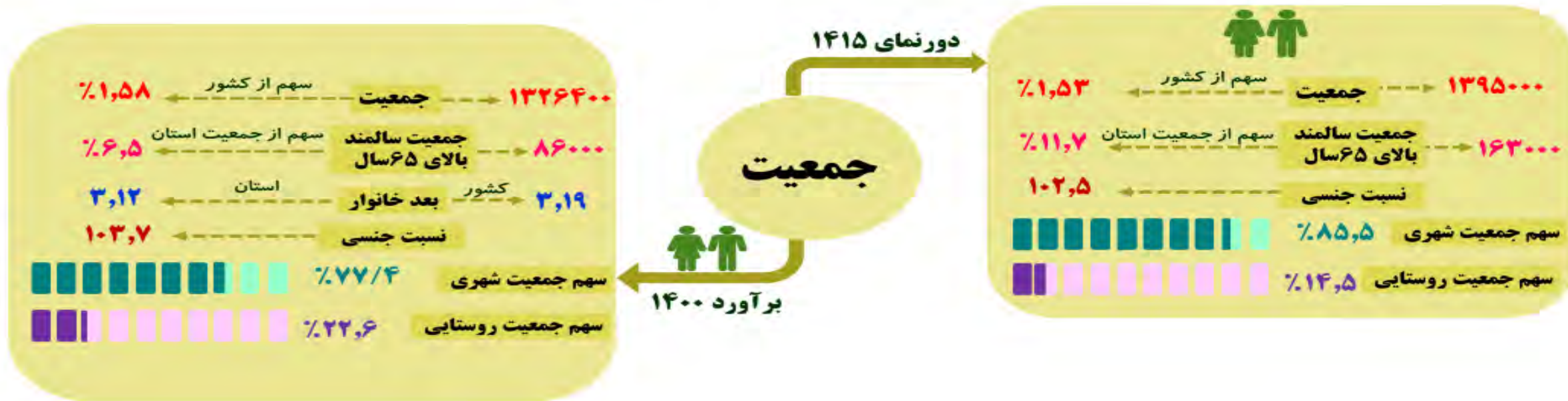

نرخ موالید استان در مقایسه با کشور ۱۳۹۵-۱۴۰۰

سال	کشور	استان
۱۳۹۵	۱/۴۵	۱/۲۳
۱۳۹۶	۱/۳۷	۱/۱۵
۱۳۹۷	۱/۲۱	۰/۹۷
۱۳۹۸	۰/۹۷	۰/۷۴
۱۳۹۹	۰/۷۲	۰/۳۱
۱۴۰۰	۰/۶۸	۰/۴۹

نمایانگر روند کاهشی نرخ رشد طبیعی جمعیت به ویژه در استان قزوین

شاخص های جمعیتی استان قزوین

شرح	کشور			استان		
	۱۴۱۵	۱۴۰۰	۱۳۹۵	۱۴۱۵	۱۴۰۰	۱۳۹۵
جمعیت	۹۱۴۴۶۰۰۰	۸۴۰۵۵۰۰۰	۷۹۹۲۶۲۷۰	۱۳۹۵۰۰۰	۱۳۲۶۴۰۰	۱۲۷۳۷۶۱
جمعیت زیر ۱۵ سال	۱۵۸۰۱۰۰۰	۱۹۹۹۳۰۰۰	۱۹۱۹۲۶۶۵	۲۰۰۰۰۰	۲۹۷۰۰۰	۲۹۷۰۵۹
سهم جمعیت زیر ۱۵ سال از کل جمعیت (درصد)	۱۷/۳	۲۳/۸	۲۴/۰	۱۴/۳	۲۲/۴	۲۳/۳
جمعیت ۱۵-۵۹ سال	۶۰۱۹۶۰۰۰	۵۵۲۰۲۰۰۰	۵۳۳۱۹۵۱۴	۹۴۴۰۰۰	۸۹۵۰۰۰	۸۶۳۰۲۳
سهم جمعیت ۱۵-۵۹ سال از کل جمعیت (درصد)	۶۵/۸	۶۵/۷	۶۶/۷	۶۷/۷	۶۷/۵	۶۷/۸
جمعیت ۶۰ به بالا	۱۵۴۵۱۰۰۰	۸۸۶۱۰۰۰	۷۴۱۴۰۹۱	۲۵۰۰۰۰	۱۳۴۰۰۰	۱۱۳۶۷۹
سهم جمعیت ۶۰ به بالا از کل جمعیت (درصد)	۱۶/۹	۱۰/۵	۹/۳	۱۷/۹	۱۰/۱	۸/۹
جمعیت ۶۵ به بالا	۱۰۴۷۳۰۰۰	۵۶۹۱۰۰۰	۴۸۷۱۵۱۸	۱۶۳۰۰۰	۸۶۰۰۰	۷۶۷۸۵
سهم جمعیت ۶۵ به بالا از کل جمعیت (درصد)	۱۱/۵	۶/۸	۶/۱	۱۱/۷	۶/۵	۶/۰

ترکیب جمعیت

جمعیت استان بر حسب جنس و تابعیت در مقایسه با کشور - ۱۳۹۵

نمودار رشد طبیعی جمعیت استان در مقایسه با کشور

شرح	مهاجران وارد شده	مهاجران خارج شده	خالص مهاجرت
استان	۹۶۳۲۰	۹۴۵۴۸	۱۷۷۲
نقاط شهری	۸۴۶۸۷	۸۴۳۲۳	۳۶۴
نقاط روستایی	۱۱۶۳۳	۱۰۲۲۵	۱۴۰۸

شرح	جمع	ایرانی	غیرایرانی	درصد غیر ایرانی به ایرانی
کل	۷۹۹۲۶۲۷۰	۷۸۱۶۶۸۲۲	۱۷۵۹۴۴۸	۲.۳
مرد	۴۰۴۹۸۴۴۲	۳۹۵۵۶۴۲۲	۹۴۲۰۲۰	۲.۴
زن	۳۹۴۲۷۸۲۸	۳۸۶۱۰۴۰۰	۸۱۷۴۲۸	۲.۱
کل	۱۲۷۳۷۶۱	۱۲۵۴۷۵۹	۱۹۰۰۲	۱.۵
مرد	۶۵۰۴۹۹	۶۴۰۵۹۲	۹۹۰۷	۱.۵
زن	۶۲۳۲۶۲	۶۱۴۱۶۷	۹۰۹۵	۱.۵

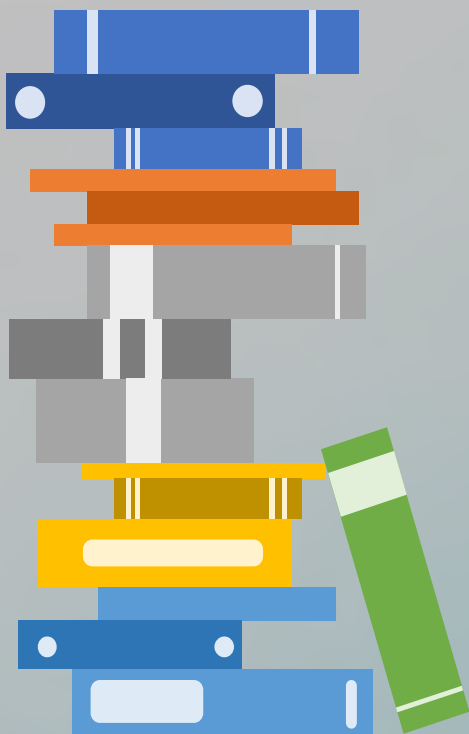
جمعیت استان بر حسب جنس و دین در مقایسه با کشور - ۱۳۹۵

شرح	جمع	مسلمان	غیر مسلمان	درصد غیرمسلمان به مسلمان
کل	۷۹۹۲۶۲۷۰	۷۹۵۹۸۰۵۴	۳۲۸۲۱۶	۰.۴۱
مرد	۴۰۴۹۸۴۴۲	۴۰۳۲۵۰۷۶	۱۷۳۳۶۶	۰.۴۳
زن	۳۹۴۲۷۸۲۸	۳۹۲۷۲۹۷۸	۱۵۴۸۵۰	۰.۳۹
کل	۱۲۷۳۷۶۱	۱۲۷۱۶۳۲	۲۱۲۹	۰.۱۷
مرد	۶۵۰۴۹۹	۶۴۹۲۹۵	۱۲۰۴	۰.۱۹
زن	۶۲۳۲۶۲	۶۲۲۳۳۷	۹۲۵	۰.۱۵

تنوع زبانی استان قزوین

زبان اکثر مردم و ساکنین اصلی استان قزوین فارسی ، ترکی، تاتی و الموتی است.

فارسی با لهجه ویژه قزوینی زبان نیمه اهالی شهر قزوین است. استان قزوین اصلی ترین استان تات زبان ایران است و لقب «ام القرای زبان تاتی» را دارد. تاتی همچنین زبان مرکز شهرستان تاکستان، زبان اهالی ۴ شهر (شال، دانسفهان، سگز آباد و اسفرورین) و زبان شماری شهر و روستای دیگر در جنوب غرب استان است. ترکی آذربایجانی زبان بخش هایی از شمال غرب و غرب و افزون بر این ۴ زبان، در برخی روستاها و به زبان های مراغی و لری و رمانلویی و کردی و گیلکی سخن گفته می شود.

**وضعیت توسعه‌ای استان و جایگاه استان در کشور با در نظر
گرفتن شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی**

قابلیت های بالقوه و بالفعل استان قزوین

دشت مستعد و پهناور قزوین بعنوان
مهمترین تامین کننده نیاز غذایی منطقه
البرز مرکزی

دارای موقعیت ممتاز در گردشگری
فرهنگی، سلامت، تاریخی، اکوتوریسم و
ژئوتوریسم در سطح ملی و فراملی

دارای جایگاه برتر در زمینه توسعه
کشاورزی سالم مبتنی بر فناوری های
نوین و با رویکرد رقابتی در بازارهای
فراملی

پیشینه تاریخی و فرهنگی برجسته استان
قزوین و وجود بالاترین میزان آثار
تاریخی و فرهنگی ثبت شده در کشور

همجواری با پایتخت، قرار گرفتن در مسیر
ترانزیتی ایران اروپا و وجود محورهای
مواصلاتی مهم

کریدور ارتباطی و ترانزیت و توزیع
کالا در سطح ملی متناسب با
موقعیت ارتباطی منطقه

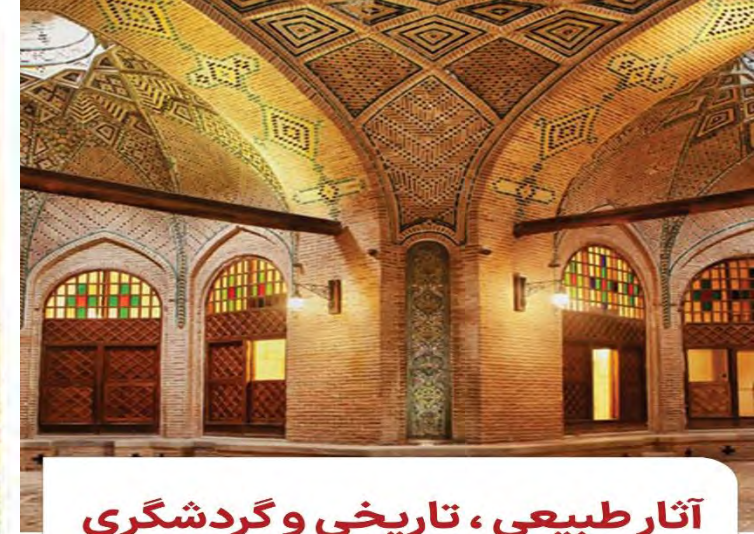
وجود حدود ۱۰۰۰ واحد صنعتی بزرگ با
حدود ۳۵۰۰ پروانه بهره برداری و اولین
شهر صنعتی کشور

یکی از مراکز تخصصی در صنایع
شیمیایی، ماشین آلات و تجهیزات نفت و
گاز، ماشین سازی، ریخته گری، قطعه
سازی، خودروسازی، حمل و نقل ریلی،
غذایی، دارویی، برق و الکترونیک و
فناوری اطلاعات

ارایه کننده خدمات آموزش عالی و
تحقیقات کاربردی متناسب با مزیت های
منطقه و تربیت نیروی انسانی ماهر و
متخصص

وجود ۵۶ مرکز آموزش عالی و نسبت
بالای دانشجویان به جمعیت در استان

برخورداری از انرژیهای مناسب

توانمندی صنعتی

۱۹

تعداد شهرک های صنعتی

۳۶۱۲

تعداد واحد های صنعتی

۱۵۴

اشتغال بخش صنعت

۱۲۹۰

تعداد محصول

توانمندی های بخش کشاورزی

۳۹۸۵

تعداد واحد کشاورزی

۱۹۲۲۰

اشتغال

۲۷۸

سطح زیرکاشت زراعی

۷۶

سطح زیرکاشت باغی

آثار طبیعی ، تاریخی و گردشگری

استان قزوین با ثبت بیش از ۱۴۵۹ اثر تاریخی سهمی معادل ۴٪ از آثار تاریخی ثبت شده کشور را به خود اختصاص داده است.

۴٪

آمار آثار ثبت شده استان در فهرست ملی کشور

۱۰۴۴ محوطه پیش از تاریخ و تپه های تاریخی

۲۵۳ بناهای تاریخی

۴ حوزه فرهنگی و بافت

۹۲ معنوی

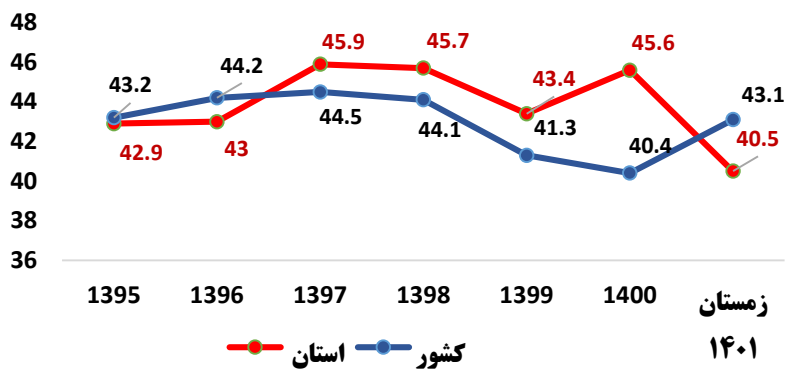
۵۵ طبیعی

۱۱ منقول

۱۴۵۹ مجموع کل آثار

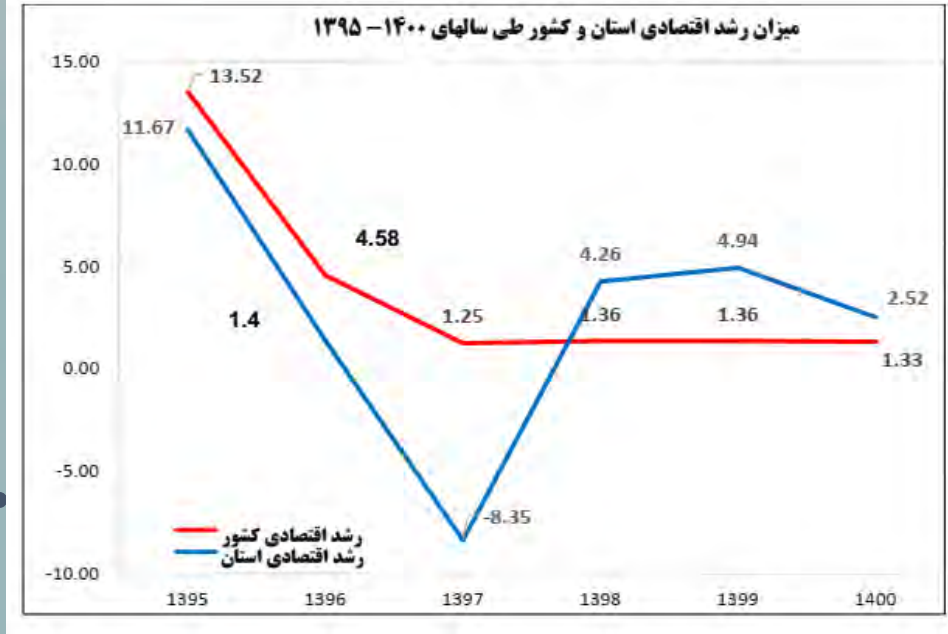

نرخ مشارکت اقتصادی استان با میانگین کشور

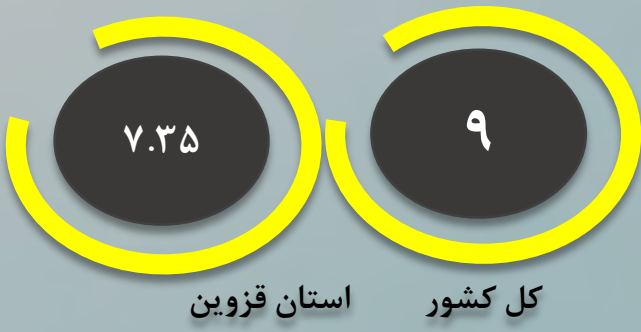

رشد GDP بدون نفت (۱۴۰۰) به قیمت جاری

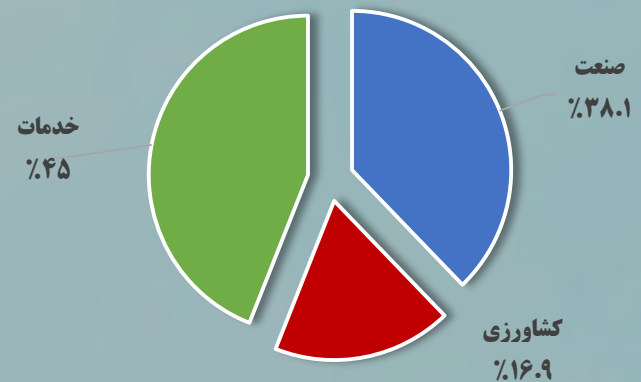
کشور ۴.۳ استان قزوین ۲.۳

نرخ بیکاری (۱۴۰۱)

توزیع شاغلان بخشهای مختلف اقتصادی (۱۴۰۱)

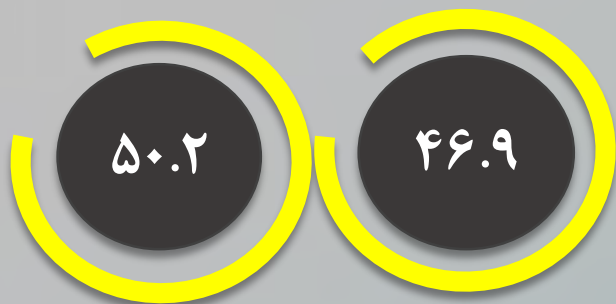

سهم بخش های اقتصادی از ارزش افزوده در استان و کشور (۱۳۹۹) - درصد

بخش	کشور	استان قزوین	سهم استان از کشور
کشاورزی	۱۳.۶۵	۱۲.۸۹	۲.۱۷
معادن	۰.۱۱	۰.۴۳	۰.۰۲
صنعت	۴۳.۱۵	۴۵.۷۱	۱.۹۸
خدمات	۳۶.۰۱	۳۵.۹۶	۱.۱۵
آب، برق و ساختمان	۷.۹	۵.۰۱	۰.۷۵

تورم شهری (۱۴۰۱)

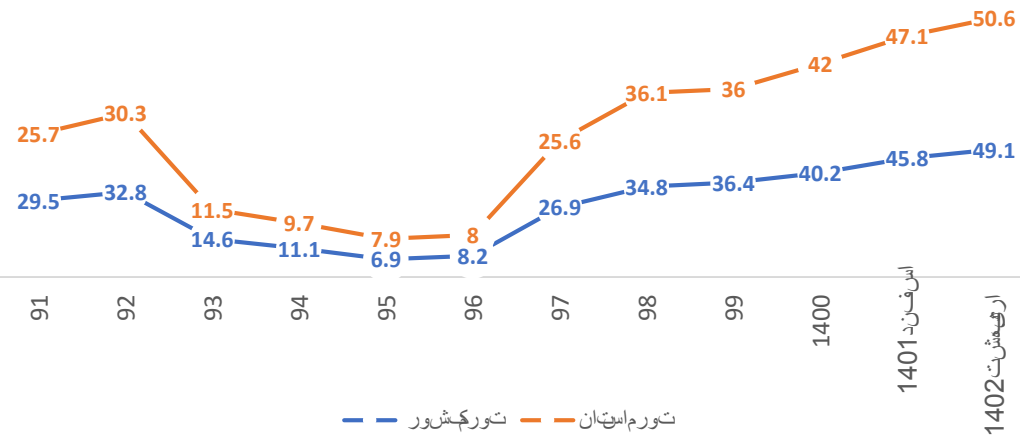

استان قزوین کل کشور

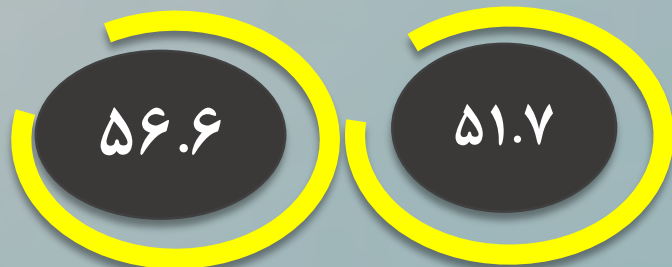

نیمرخ اقتصادی
استان قزوین

نرخ تورم کل استان-کشور

تورم روستایی (۱۴۰۱)

استان قزوین کل کشور

شاخص فلاکت

استان قزوین کل کشور

وضعیت بخش آموزش پرورش استان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

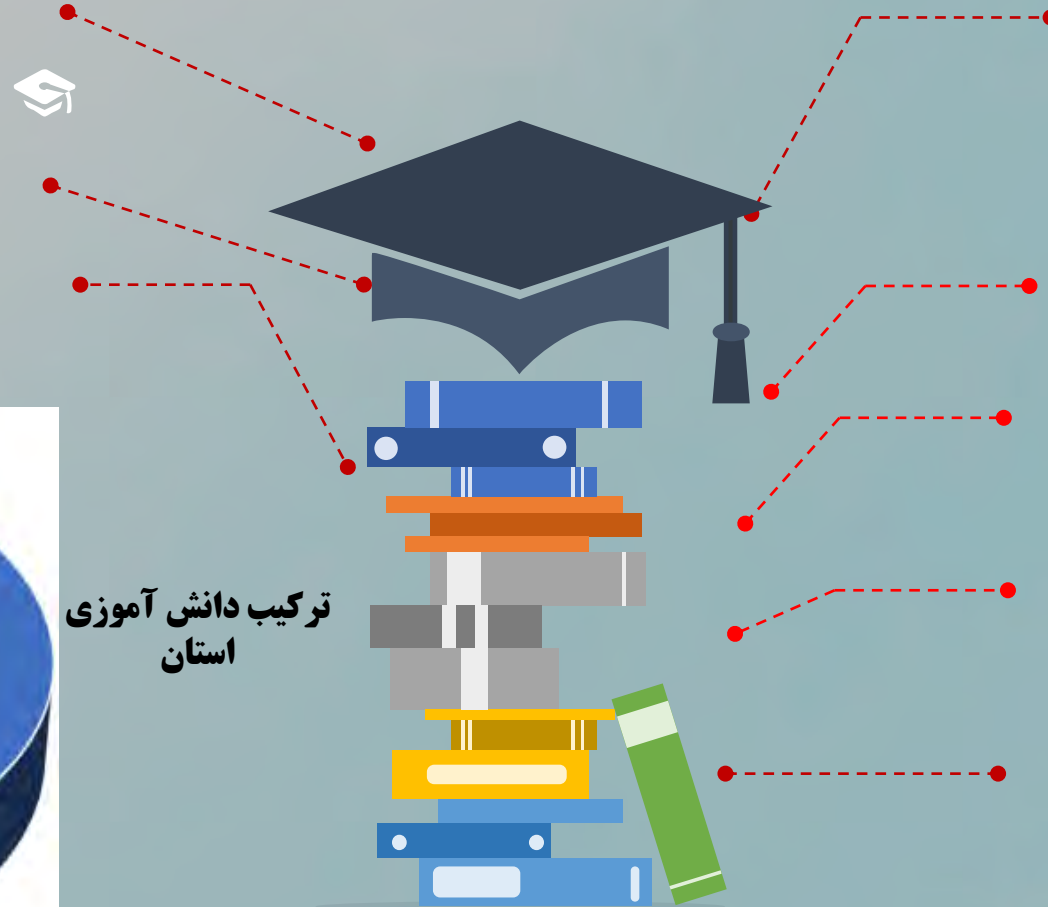
رتبه ۱۱ باسوادی استان در کشور

نسبت دانش آموز به معلم ۳۰.۷۰

نسبت دانش آموز به کارکنان آموزشی ۲۱.۴۷

ترکیب دانش آموزی استان

باسوادی ۸۸.۶ درصد از جمعیت استان

وجود ۱۷۲۳ آموزشگاه در سطح استان

سهم دانش آموزان ابتدایی از کل کشور: ۱.۵ درصد

سهم دانش آموزان دوره اول متوسطه از کل کشور: ۱.۵۷ درصد

سهم دانش آموزان دوره دوم متوسطه از کل کشور: ۱.۶۱ درصد

وضعیت بخش آموزش عالی استان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

نسبت دانشجو به هیئت علمی: ۴۵.۲۲ درصد

تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل: ۶۲۱۳۶ نفر

سهم دانشجویان دختر ۴۹ درصد

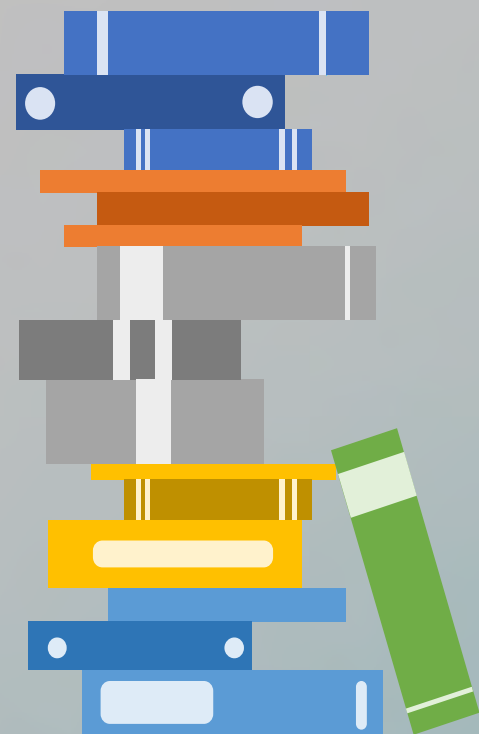
درصد از دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی: ۲۳.۲۹ درصد

۵۶ مرکز آموزش عالی

نسبت دانشجویان مشغول به تحصیل در استان به کل دانشجویان مشغول به تحصیل کشور: ۱.۸۶ درصد

۷۶ شرکت دانش بنیان و مرکز رشد در استان در حال فعالیت هستند

نقش استان در اسناد آمایش ملی و استانی

چشم انداز بلندمدت
توسعه منطقه از منظر
آمایش سرزمین

یکی از مراکز عمده در تولید محصولات
صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در
سطح ملی

دارای موقعیت ممتاز در گردشگری
فرهنگی، سلامت، تاریخی، اکوتوریسم و
ژئوتوریسم در سطح ملی و فراملی

دارای جایگاه برتر در زمینه توسعه
کشاورزی سالم مبتنی بر فناوری
های نوین و با رویکرد رقابتی در
بازارهای فراملی

شهرهای اراک، زنجان و قزوین به
عنوان معین (حلقه میانی) شهرهای
پیرامونی

یکی از مناطق برتر در حفاظت و
مدیریت و بهره برداری پایدار از منابع
آب و خاک با تاکید بر دشتهای بحرانی
منطقه از جمله دشتهای قزوین، دشت
ساوه، دشت ابهر- خرمدره، ساوه، اراک،
زرنند، کمیجان، زنجان-سلطانیه، ابهر-
خرمدره، قیدار، گل تپه - زرین آباد،
سجاس - حلب

دارای سازمان فضایی متعادل در
سکونت و فعالیت و سرمایه انسانی
توانمند

توانمند در ارائه خدمات برتر و دانش
بنیان و برخوردار از صنایع نوین با ارزش
افزوده بالا با رویکرد رقابتی در عرصه
ملی و بین المللی

ارایه کننده خدمات آموزش عالی و
تحقیقات کاربردی متناسب با مزیت های
منطقه و تربیت نیروی انسانی ماهر و
متخصص

کریدور ارتباطی و ترانزیت و توزیع
کالا در سطح ملی متناسب با
موقعیت ارتباطی منطقه

دارای محیط زیست سالم و پایدار و
پیشتاز در تولید و استفاده از انرژی های
پاک و تجدید پذیر و منابع پایه

یکی از مراکز تخصصی در صنایع
شیمیایی، ماشین آلات و تجهیزات نفت
و گاز، ماشین سازی، ریخته گری، قطعه
سازی، خودروسازی، حمل و نقل ریلی،
غذایی، دارویی، برق و الکترونیک و
فناوری اطلاعات

یکی از مراکز برتر در تولید و بهره
برداری بهینه از معادن فلزی و غیر
فلزی در سطح ملی

**نقش و جایگاه استان در
سیاستهای ۲۵۵ گانه سند
ملی آمایش سرزمین**

صنعت

- محصولات **دانش بنیان** و با ارزش افزوده بالا با اولویت ساخت مواد و محصولات دارویی

انرژی

- تولید انرژی خورشیدی

نظام سکونتگاهی

- شهر قزوین به عنوان سکونتگاه سطح دو ملی
- الگوی توسعه به صورت شبکه شهری چندمرکزی خوشه‌ای با رویکرد توسعه مکانهای مرکزی
- تثبیت مناطق کلانشهری
- توسعه شهرهای کوچک و میانی
- تقویت کانونهای روستایی متوسط و بزرگ

گردشگری

- محور **گردشگری** راه ابریشم

حمل و نقل و ترانزیت

- گذرراه حمل و نقل زمینی (جنوب شرق - شمال غرب)
- گذرراه حمل و نقل زمینی (شمال شرق - غرب و شمالغرب)
- گذرراه حمل و نقل زمینی (شرق - غرب، شمال و شمال غرب)
- **لجستیک ملی: عرصه مرکزی کشور (شرق - غرب) با اولویت قزوین**

کشاورزی

- تولید محصولات کشاورزی راهبردی با اولویت دانه‌های روغنی، ذرت دانه‌ای و علوفه‌ای
- تجاری‌سازی و برندسازی محصول کشاورزی ویژه زیتون
- ایجاد و توسعه زنجیره ارزش گوشت قرمز
- ایجاد و توسعه زنجیره ارزش شیر
- ایجاد و توسعه زنجیره ارزش طیور

نقش استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- ❖ تامین بخشی از **امنیت غذایی** کشور شامل؛ تولیدات زراعی، باغی و تولیدات دام و طیور
- ❖ سهم ده درصدی تولیدات کشاورزی استان از کل تولیدات کشور بویژه در تولیدات دام و طیور و محصولات مهم باغی از جمله انگور و زیتون
- ❖ **دشت قزوین** بعنوان منطقه آزاد کشاورزی کشور
- ❖ دشت قزوین، به عنوان دشت **تولیدات ارگانیک و صادرات محور**
- ❖ یکی از قطب‌های **تولیدات گلخانه‌ای** کشور
- ❖ تامین کننده بخش عمده تولیدات باغی از جمله **انگور و زیتون** در سطح کشور
- ❖ قطب تولید **مرغ اجداد و لاین** کشور
- ❖ کشت و تولید پسته در شهرستان قزوین و بوئین زهرا

صنعت و معدن

- ❖ به عنوان یکی از استان‌های صنعتی کشور، تولید بخش قابل توجهی از برخی گروه‌های صنعتی از جمله **شیمیایی، کانی غیرفلزی و قطعات خودرو**
- ❖ تامین نیاز بخش‌های دیگر صنعتی کشور و صادرات محصولات کانی غیرفلزی و شیمیایی و شوینده
- ❖ سهم قابل توجه صنایع شوینده در تامین تولیدات در سطح ملی
- ❖ سهم قابل توجه کانی غیرفلزی در تامین تولیدات در سطح ملی
- ❖ توسعه شهرک تخصصی قطعه‌سازی خودرو و شهرک صنعتی تکنولوژی برتر
- ❖ سهم قابل توجه **تولیدات مس و سیلیس** در سطح ملی

گردشگری

- ❖ گردشگری طبیعی در منطقه الموت، طارم، آوج
- ❖ گردشگری تاریخی در منطقه قزوین، بوئین‌زهرا، آوج
- ❖ استان به عنوان مقصد گردشگری با اقامت حداقل ۲ شب

خدمات برتر

- ❖ ترانزیت و دپوی کالا در استان و بازرگانی خارجی از طریق گمرک شهر صنعتی البرز استان قزوین در سطح ملی
- ❖ ارائه بخشی از خدمات مربوط به خدمات درمانی در سطح ملی از جمله گردشگری سلامت
- ❖ خدمات آموزش عالی در مقیاس ملی (دانشگاه‌های دولتی، آزاد و غیرانتفاعی) و در مقیاس بین‌المللی (دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره))

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

- ❖ محصولات **زراعی صنعتی** شامل **دانه‌های روغنی**، چغندر قند و پنبه
- ❖ محصولات زراعی شامل گندم، جو، عدس، **ذرت دانه‌ای و علوفه‌ای**
- ❖ محصولات باغبانی شامل **زیتون، انگور و پسته**
- ❖ شیلات و آبریز پروری شامل **ماهیان گرم آبی، سرد آبی**، زینتی و خاویار

کشاورزی

- ❖ استخراج سیلیس، کائولن، خاک نسوز، مس، سنگ‌های قیمتی، شن و ماسه، سنگ لاشه، سنگ بالاست و سنگ آهک
- ❖ صنایع شیمیایی، صنایع تکمیلی و میان‌دستی شامل شوینده، کانی غیر فلزی، لاستیک و پلاستیک، تیر و تیوب و رنگ
- ❖ صنایع غذایی و تبدیلی در زمینه فرآوری محصولات کشاورزی
- ❖ تولید آهن و فولاد در مناطق آمایشی مجموعه شهری قزوین، تاکستان، بوئین زهرا با رویکرد عدم توسعه کمی و نگهداشت وضع موجود

صنعت و معدن

- ❖ توسعه انرژی‌های نو

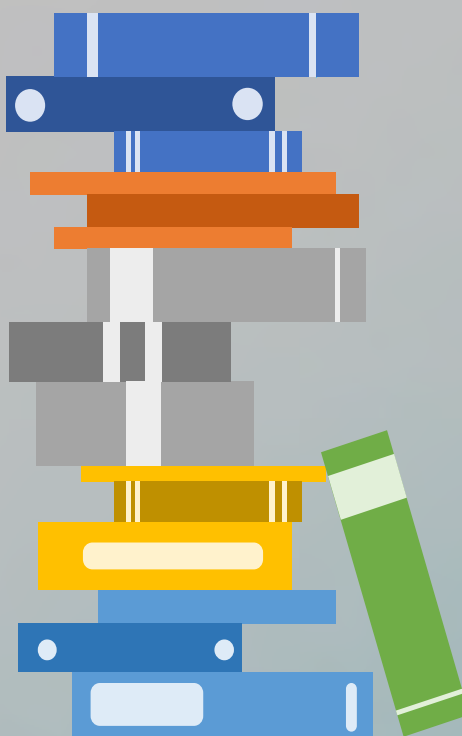
انرژی

- ❖ گردشگری طبیعی، تاریخی - فرهنگی و سلامت

گردشگری

- ❖ خدمات برتر شامل خدمات پزشکی خاص
- ❖ انبارداری و فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل
- ❖ خدمات ترانزیتی در محورهای مواصلاتی
- ❖ خدمات آموزش عالی در مقیاس منطقه‌ای

خدمات برتر

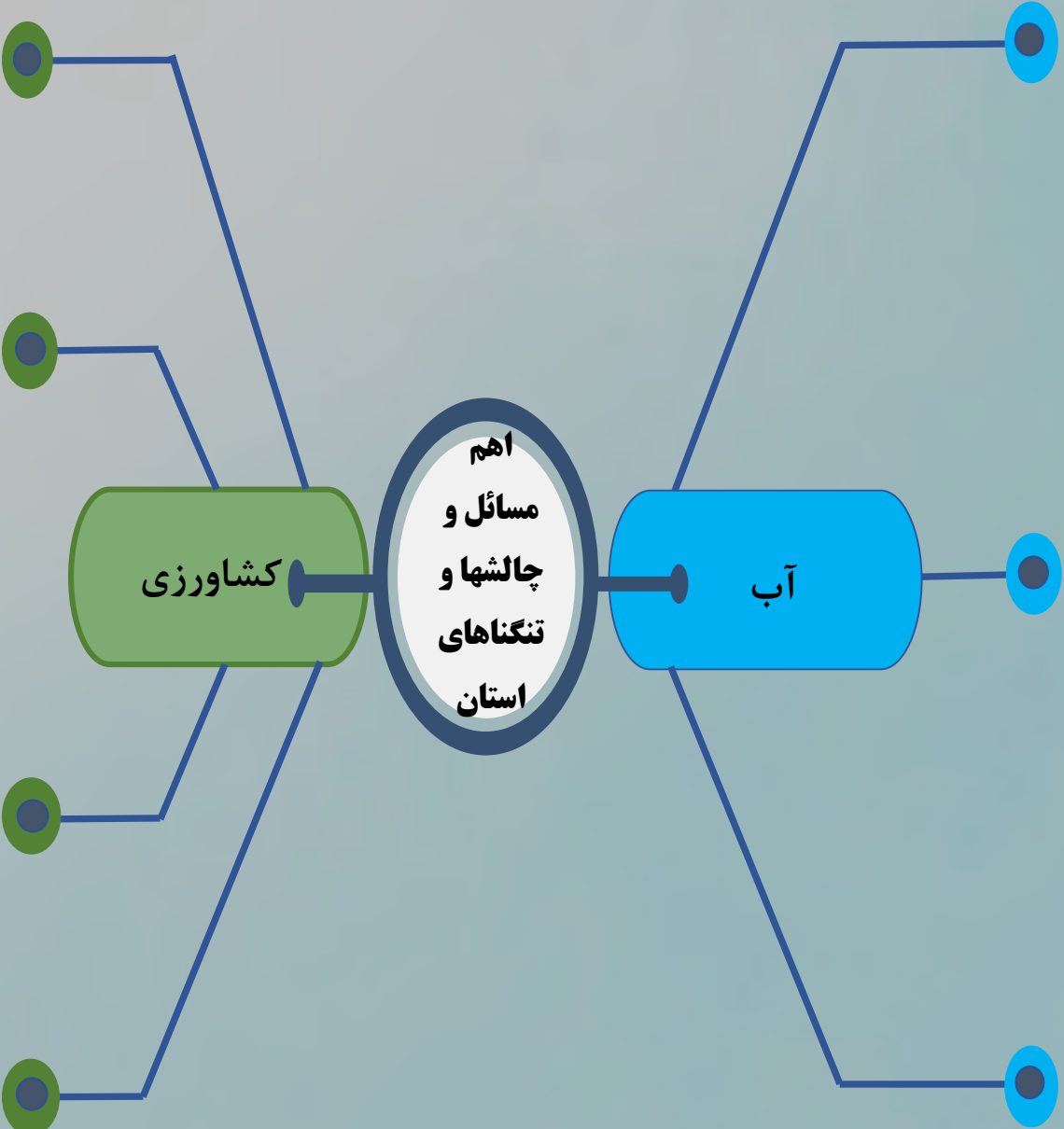

اصلي ترين چالش‌هاي موجود و پيش روي استان

✓ گسترش پدیده **فرونشست** زمین و نشست دشت قزوین به دلیل **برداشت های بی رویه** از منابع آب های زیر زمینی

✓ وجود **چاه های غیر مجاز** در سطح استان

✓ بحران در تامین آب آشامیدنی شهرهای بزرگ استان

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

کشاورزی

✓ **عدم مصرف بهینه آب** در بخش کشاورزی به دلیل غالب بودن شیوه های سنتی آبیاری

✓ گسترش اراضی شور و **بیابان زایی**

✓ عدم ارتقا کمی و بهبود کیفی تولیدات کشاورزی در جهت افزایش صادرات محصولات با مزیت نسبی و دارای بازار صادراتی

✓ وضعیت **بحرانی آبخیزهای** استان و روند رو به **تخریب مراتع**

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

معادن

صنعت

✓ توزیع نامتعادل فعالیت‌های
اقتصادی و امکانات خدماتی و
تمرکز بیشتر آنها در نواحی
میانی استان

✓ فرسودگی صنایع و ضرورت
نوسازی و بهسازی واحدهای
تولیدی

✓ وجود **حلقه های مفقوده** در
زمینه تولید مواد اولیه و یا
واسطه ای بخش صنعت

✓ عدم تطابق نیازهای بخش
صنعت با تحقیقات دانشگاهی
و موسسات تحقیقاتی

✓ وجود واحدهای تولیدی راکد
در استان

✓ **عدم راه دسترسی**
مناسب جهت اکتشاف و
استخراج معادن بالاخص
در نواحی کوهستانی
استان

✓ **کمبود ذخایر کانی فلزی**
در استان نسبت به سایر
استان ها

✓ فرسوده بودن ماشین
آلات و هزینه های بالای
تعمیر و نگهداری آنها

✓ هزینه های بالای عملیات
اکتشاف

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

محیط زیست

✓ استفاده حدود **دو برابری** از توان استان به دلیل بالابودن رد پای اکولوژیک و اختلاف زیاد آن با ظرفیت زیستی استان

✓ توسعه **بیابانه‌های** استان به دلیل از دست رفتن منابع خاک، تغییرات اقلیمی، وزش شدید بادهای محلی، طوفان های گرد و غبار و برداشت بی رویه از منابع آب های زیرزمینی

✓ قرار گرفتن بخش های وسیعی از استان بر روی گسل های فعال و پهنه بر خط زلزله

✓ ضعف سیستم دفع فاضلاب و پسماند شهری، روستایی و صنعتی و نیاز به ارتقاء و توسعه تصفیه خانه ها

محیط زیست
(از منظر آلودگی ها)

✓ افزایش **آلودگی های زیست محیطی** ناشی از تمرکز شدید جمعیت و فعالیت در ناحیه میانی استان

✓ آلودگی زیست محیطی ناشی از وجود برخی از واحدهای صنعتی - تولیدی در اراضی کشاورزی

✓ آلودگی هوا به دلیل مازوت سوزی نیروگاه شهید رجایی

✓ آلودگی زیست محیطی به دلیل قرارگیری واحدهای صنعتی - تولیدی در مجاورت سکونتگاهها

✓ آلودگی هوا ناشی از توسعه ریزگردها

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

بازرگانی

✓ وجود برخی موانع در تسریع احداث و بهره برداری از دهکده لجستیک، پارک لجستیک کشاورزی، بندر خشک، منطقه ویژه اقتصادی و منطقه آزاد کشاورزی

✓ وجود موانع در امر ضمانت های سرمایه گذاران خارجی از بانک ها و دولت

✓ ضعف شبکه های بازاریابی و خدمات پشتیبانی تولید

✓ واردات بی رویه و غیر ضروری محصولات کشاورزی و کالاهای مصرفی

✓ ضعف بازاریابی و صادرات محصولات تولیدی

✓ ضعف در ساختارهای بازرگانی خارجی به واسطه شناسایی بازارهای هدف جدید و تداوم بازارهای موجود

✓ عدم وجود ساختار نظام مند پایانه های فروش در فروشگاه ها جهت عرضه کالا به قیمت متناسب با قیمت تمام شده کالا

حمل و نقل

✓ عدم توسعه راه های استان در مناطق کوهستانی شمال و جنوب استان

✓ حجم بالای ترافیک راه های مواصلاتی استان

ضعف در راههای اصلی و فرعی استان و رتبه اول در آزاد راه

✓ وجود نقاط حادثه خیز و مستعد تصادف در آزادراه ها

✓ عدم تناسب راه های استان با میزان بار حمل شده

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

اجتماعی و
فرهنگی

✓ روند فزاینده آسیب های
اجتماعی و فرهنگی و
ضرورت توجه به موضوع
تقویت سرمایه اجتماعی

✓ کمبود فضاهای فرهنگی و
هنری جهت گذران اوقات
فراغت در استان از جمله
سینما و ...

✓ ضعف در حفظ هویت، آئین
ها، سنت ها و مراسم ویژه
اقوام حوزه تمدن ایرانی
اسلامی

✓ هنرهای فراموش شده
صنایع دستی

زیربنایی،
خدمات برتر

✓ پایه ضعیف اعتبارات اختصاص
یافته به استان متناسب با
توانمندی های آن

✓ وجود سکونتگاههای غیررسمی
و مشکل حاشیه نشینی در
استان

✓ عدم تعادل شدید در نظام
شهری و خدماتی استان و
گرایش به سمت قطبی شدن آن

✓ قدمت بالای واحدهای مسکونی
(بالغ بر ۳۰ سال) در برخی از
نقاط روستایی شهرستان های
استان

✓ توسعه نیافتگی خدمات برتر و
تخصصی در استان متناسب با
موقعیت و جایگاه آن

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

بهداشت، درمان
و ورزش

گردشگری

✓ ضعف در زمینه ایجاد مراکز ناباروری در استان

✓ **ضعف و فرسودگی** زیرساخت های درمانی از جمله فرسودگی ۷۰ درصد بیمارستان های استان و فرسودگی خودروهای اورژانس

✓ وابستگی شدید منابع مالی بخش ورزش به درآمدهای عمومی و وجود تعداد زیاد پروژه های نیمه تمام ورزشی

✓ ضعف در برخی از **شاخص های بهداشت و درمان** از جمله : ۱- پایین بودن سرانه تخت بیمارستانی ۲- پایین بودن سرانه کادر درمان شامل پرستار حرفه ای و کاردان، سرانه بهیار و بهورز ۳- کمبود تعداد پزشک متخصص ۴- مرگ زودرس به علت تصادفات و بیماری ها

✓ توزیع نامتناسب سرانه اماکن و فضاهای ورزشی در سطح شهرستان های استان

✓ پایین بودن سرانه زیر ساخت های ورزشی در سطح استان

✓ عدم وجود **زیرساخت های مناسب** در بخش **گردشگری** از جمله راه دسترسی مناسب و اقامتگاههای گردشگری در سطح استان

✓ **ضعف در شناسایی** آثار باستانی و تاریخی و نیاز به مرمت آنها

✓ **ضعف در صیانت و حفاظت** فیزیکی، حقوقی و معنایی میراث تاریخی، طبیعی و فرهنگی در مقابل هرگونه تهدید

✓ ضعف در **بوم گردی** و ایجاد گردشگری سلامت در استان

اهم
مسائل و
چالشها و
تنگناهای
استان

آموزش عمومی

آموزش عالی و
فناوری

✓ ضعف در شاخص های نظام آموزش
از جمله بالابودن نسبت دانش آموز به
معلم و تراکم بالای دانش آموز در
کلاس در کلیه مقاطع

✓ کمبود منابع اعتباری بخش آموزش و
پرورش متناسب با سرانه آموزشی

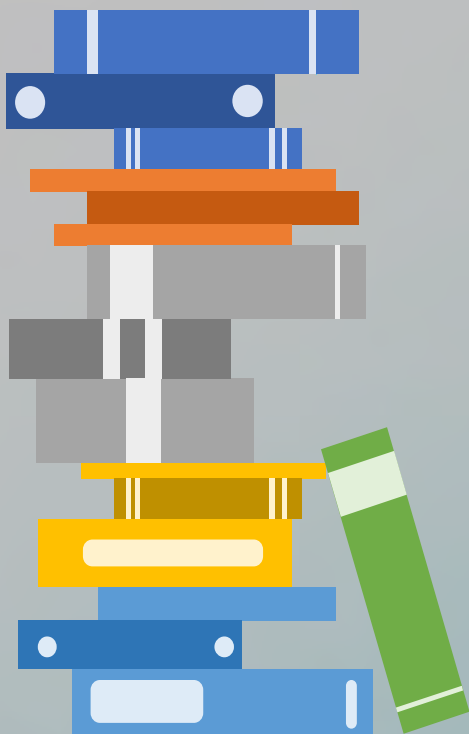
✓ فرسودگی ادارات آموزش و پرورش در
سطح استان

✓ فرسودگی مدارس روزانه و شبانه
دولتی در سطح استان و کمبود
تجهیزات و سایر امکانات در مدارس
(از جمله کمبود سرویس بهداشتی، سیستم
های گرمایشی، میز و نیمکت و ...)

✓ **تعدد و تنوع زیاد دانشگاهها**
و موسسات آموزش عالی در
استان از جمله دانشگاههای
فنی و حرفه ای، جامع علمی
و کاربردی، غیرانتفاعی و ...

✓ **عدم تطابق نظام آموزش عالی**
استان با نیاز بخش های
اقتصادی

✓ **عدم حمایت کافی و مستمر** از
شرکت های دانش بنیان

**ظرفیت‌ها و منابع بالفعل و بالقوه استان بر اساس اسناد
آمایش سرزمین**

ظرفیتهای بالفعل استان

وجود دشت حاصلخیز و میزان بالای اراضی کشاورزی
آبی و باغی در سطح استان و شرایط مساعد اقلیمی

مزیت بالای استان در تولید برخی محصولات
کشاورزی (زیتون، انگور، پسته، دانه‌های روغنی و
ذرت علوفه‌ای)

تولید سالانه حدود ۲۸۹۲۰۰۰ تن محصولات زراعی
و تولید بیش از ۶۰۸ هزار تن محصولات باغی در
سال ۱۴۰۱

رتبه اول استان از نظر میانگین تولید شیر
به ازاء هر راس دام در کشور

دارا بودن نزدیک به ۲۹۰ هزار هکتار سطح زیر
کشت محصولات زراعی و ۸۵ هزار هکتار سطح
زیر کشت محصولات باغی

دارا بودن زنجیره کامل تولید در
بخش پرورش طیور گوشتی

یکی از قطب‌های مهم صنعت
مرغداری کشور

بخش کشاورزی

محصولات زراعی و باغی شاخص استان و رتبه تولید آنها در کشور	
رتبه	محصول
دوم	انگور
دوم	زیتون
دوم	فندق
سوم	گیلاس
سوم	گلابی
ششم	قارچ خوراکی
اول	زغال اخته
دوم	زالزالک
چهارم	شلیل
چهارم	ذرت علوفه‌ای
پنجم	عدس

محصولات دامی شاخص استان و تولید و سهم آنها در کشور	
تولید و سهم	محصول
۵.۶٪	دام سنگین
۵.۸٪	گاو اصیل
۵.۳٪	گاو دو رنگ
۶.۱٪	گاو بومی
۳۲۰۸۳ تن (۳.۵٪)	گوشت قرمز
۷۷۲۹۳۰ تن (۷٪)	شیر
۹۸۰۰۰ تن (۸.۳۳٪)	تخم مرغ
۶۴۳۳۲ تن (۲.۴٪)	گوشت مرغ

ظرفیتهای بالفعل استان

بخش صنعت و معدن

وجود ۳۶۳۷ واحد صنعتی با اشتغالی بالغ بر ۱۵۳۴۶۱ نفر در استان

وجود زیرساخت‌های مناسب ارتباطی از جمله راه- های ارتباطی، انرژی و سوخت، فیبرنوری و ... جهت تولید صنعتی و گسترش صنایع

ارتباط صنعت استان با ده‌ها کشور خارجی در امر صادرات و واردات کالاهای صنعتی

تولید بیش از ۱۲۰۰ نوع محصول صنعتی در استان

وجود شهر صنعتی البرز به عنوان اولین شهر صنعتی کشور

وجود بیش از ۳۰ نوع ماده معدنی با ذخیره‌های مختلف در ۳ بخش فلزی، غیرفلزی و مصالح ساختمانی

وجود ۱۹ شهرک و ناحیه صنعتی فعال در نقاط مختلف استان

وجود ۲۶۰ معدن در حال بهره- برداری با اشتغال ۱۹۱۸ نفر در سال ۱۴۰۱

جایگاه استان در برخی صنایع	
رتبه	محصول
اول	صنایع شوینده
اول	حوزه شیشه- های دارویی
اول	تولید چرخ خیاطی (کاجیران)
بزرگ‌ترین تولیدکننده در خاورمیانه	در زمینه تولید DVD و CD
دوم	شیشه و صنایع وابسته به سیلیس
سوم	صنایع شیمیایی
چهارم	صنایع سرامیک و کاشی
چهارم	نساجی
پنجم	حوزه محصولات فولادی
ششم	قطعات خودرو

معدن مهم استان
معدن سیلیس قرمز آباد
معدن سیلیس شنین
معدن سیلیس کیسه چین
معدن سیلیس یوزباشی چای
معدن خاک صنعتی سوراوجین عقیق
معدن خاک صنعتی نیاق
معدن خاک صنعتی جنوب در آلاذین
معدن خاک صنعتی خرکان پایین
معدن خاک صنعتی کائولن قازانداغی
معدن خاک صنعتی بنتونیت تلاتون
معدن مس طارم سفلی

ظرفیتهای بالفعل استان

تعدد و تنوع جاذبه های طبیعی و زیست محیطی استان به دلیل تنوع اقلیمی، ویژگی های پستی و بلندی و شرایط اکولوژیک خاص

نقش توقفگاهی و منزلگاهی بسیار مناسب با توجه به قرارگیری استان در مسیر ترانزیتی و آزادراه های اصلی کشور (مرکز با شمال و شمالغرب کشور)

وجود باغات سنتی قزوین به عنوان میراث طبیعی - فرهنگی و هویت بخش به استان

سابقه سکونت ۱۰ هزار ساله در استان با توجه به کاوش های باستان شناسی

بخش گردشگری

وجود مناطق حفاظت شده استان در منطقه الموت، تاکستان، کوهین، طارم سفلی، آبیگ و آوج

بیش از ۵۲ سال پایتخت ایران در دوره صفویه

ثبت ۱۵۰۰ اثر تاریخی (۱۸٪ از کل بناهای تاریخی کشور)

برخی از جاذبه های طبیعی و تاریخی گردشگری استان

امامزاده حسین

کاروانسرای سعدالسلطنه

کاخ چهلستون

قلعه الموت و لمبسر

حمام قجر

غار قلعه کرد

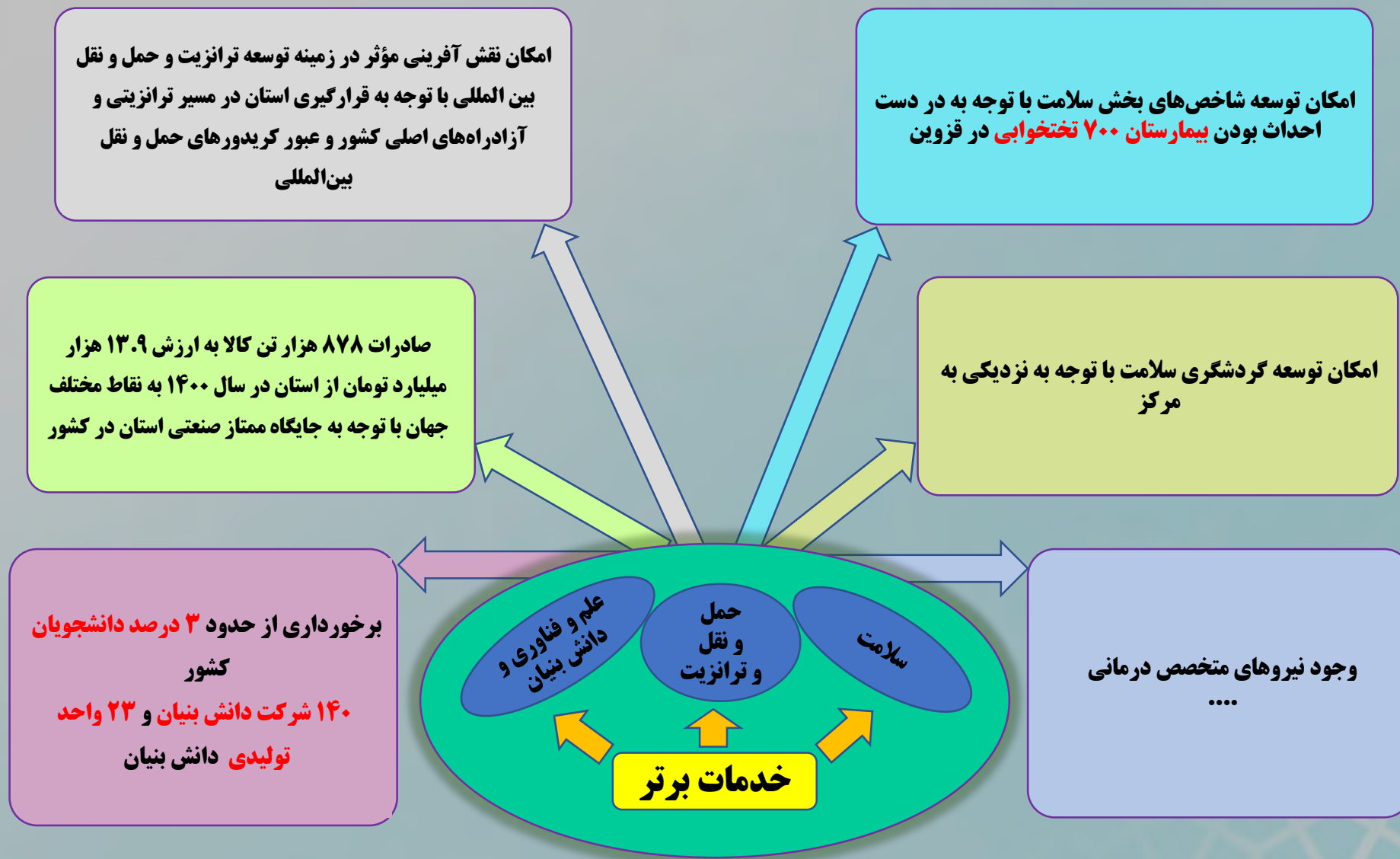
آب انبار سردار بزرگ

کلیسای کانتور

دریاچه اوان

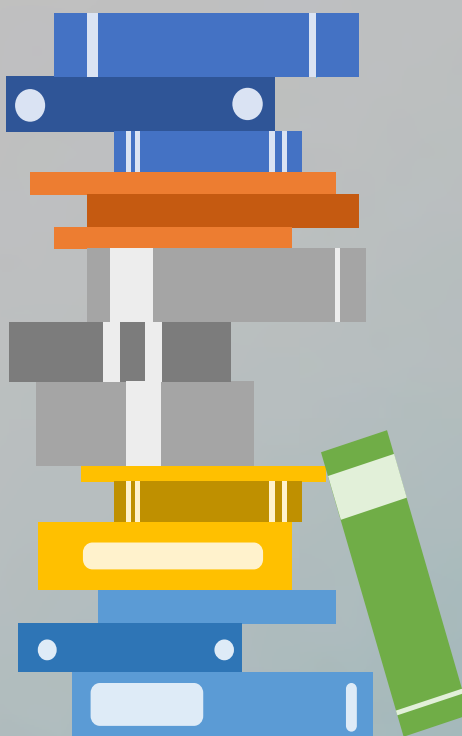
۱۷ منطقه نمونه گردشگری

ظرفیتهای بالفعل استان

ظرفیت‌های بالقوه استان جهت دستیابی به توسعه متوازن

سلسله مراتب توسعه‌ای شهرستان‌های استان بر اساس
شاخص‌های توسعه‌ای و تعیین شهرستان‌های برخوردار،
نیمه برخوردار و کمتر برخوردار یا محروم

میزان توسعه یافتگی شهرستان های استان

- ✓ اجتماعی
- ✓ بهداشتی
- ✓ آب
- ✓ راه دسترسی
- ✓ طرح های هادی روستایی
- ✓ صدا و سیما
- ✓ آموزش و پرورش
- ✓ ورزش
- ✓ مراکز فرهنگی

• در نظر گرفتن ۱۹ شاخص زیرساختی:

- لحاظ نمودن جمعیت بر اساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵
- برآورد بروز قیمت تمام شده ایجاد زیر ساختهای مورد نیاز
- مقایسه میزان توسعه یافتگی شهرستان با متوسط کشور
- احصاء میزان حجم سرمایه گذاری هر شاخص به تفکیک شهرستان

حجم سرمایه گذاری مورد نیاز:

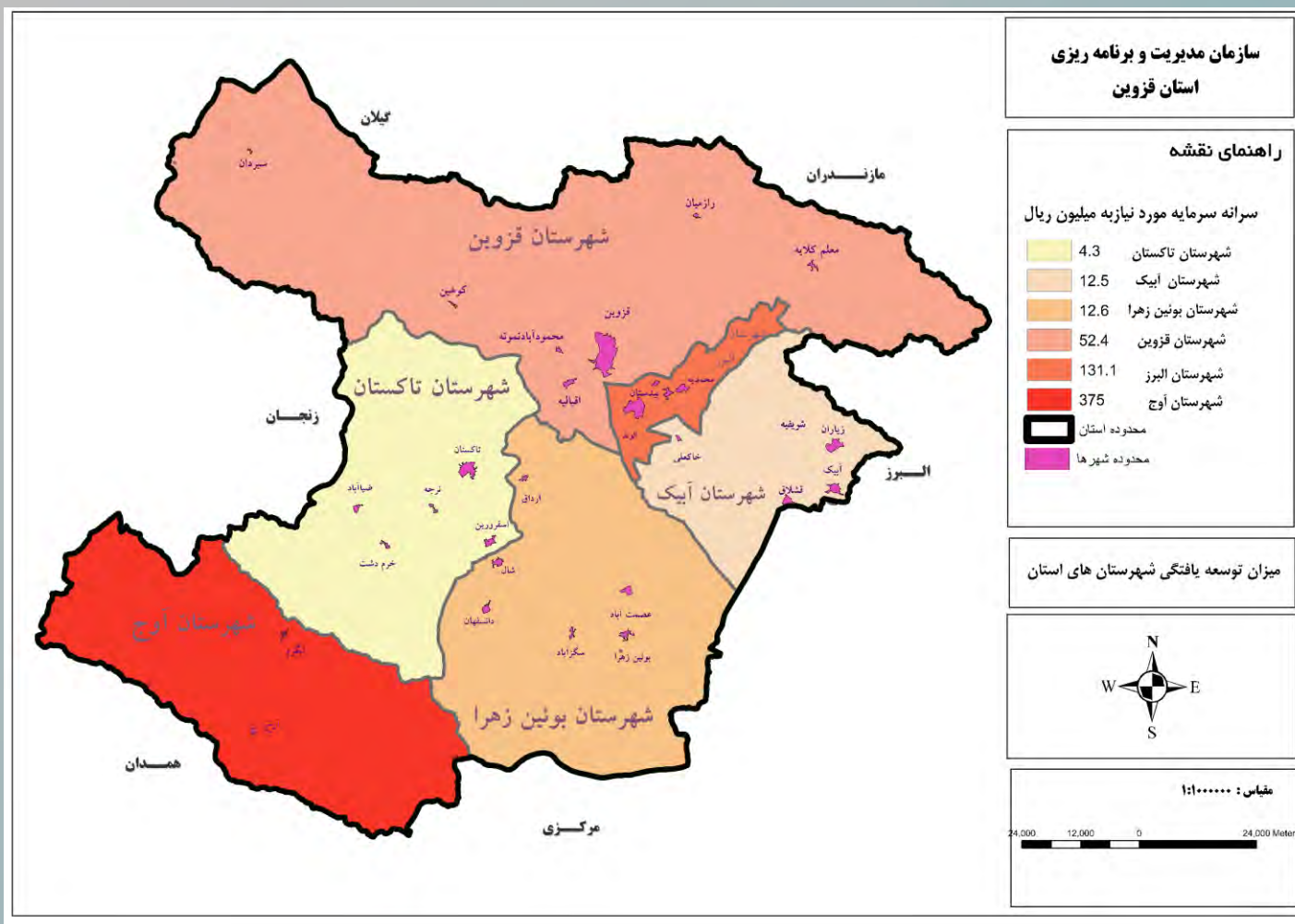
حجم سرمایه گذاری مورد نیاز هر شهرستان (میلیون ریال)	شهرستان	ردیف
۳۱،۸۳۶،۹۱۱	البرز	۱
۳۱،۲۹۹،۸۱۳	قزوین	۲
۱۶،۴۲۲،۲۹۶	آوج	۳
۱،۵۴۶،۲۴۶	بوئین زهرا	۴
۱،۱۸۱،۵۲۵	آبیک	۵
۷۴۳،۲۳۰	تاکستان	۶
۸۳،۰۳۰،۰۲۰	مجموع	

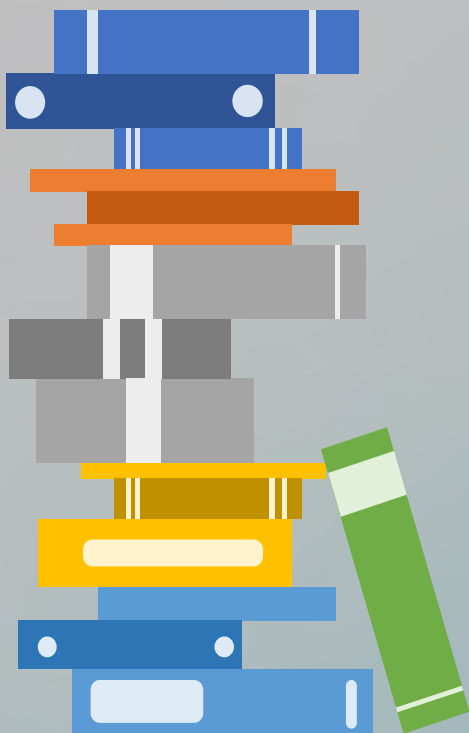
سرانه حجم سرمایه گذاری:

ردیف	شهرستان	سرانه حجم سرمایه گذاری (میلیون ریال)
۱	اوج	۳۷۵.۰
۲	البرز	۱۳۱.۱
۳	قزوین	۵۲.۴
۴	بوئین زهرا	۱۲.۶
۵	آبیک	۱۲.۵
۶	تاکستان	۴.۳

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان

نقشه میزان توسعه یافتگی شهرستان های استان قزوین

دلایل عدم توسعه و عدم تعادلها و توسعه نامتوازن موجود استان

۷

سهم جنگل ها

استان قزوین ۱/۱٪

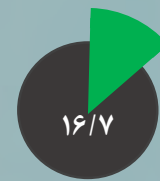
کشور ۸/۸٪

میزان مصرف آب استان
(میلیون متر مکعب)

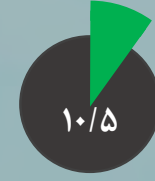
آب سطحی: ۶۱۷

آب زیر زمینی: ۱۹۹۲

سهم مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست

استان قزوین

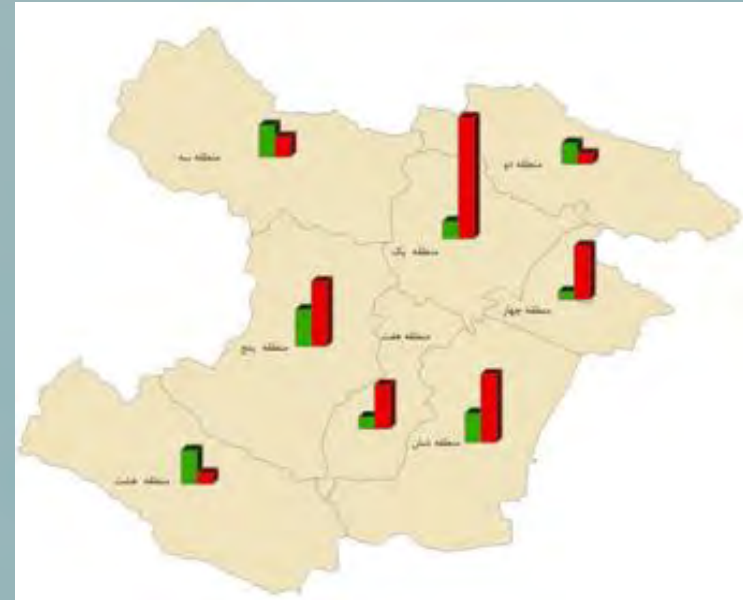

کشور

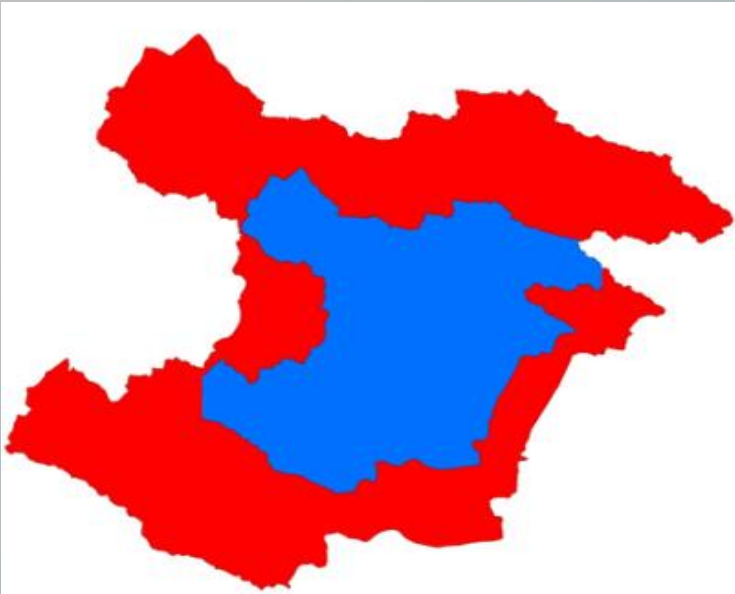
میزان هدر رفت آب

۱۸/۴٪

مقایسه ظرفیت زیستی و رد پای اکولوژیک

نسبت رد پای اکولوژیک به ظرفیت زیستی
استان قزوین: ۲

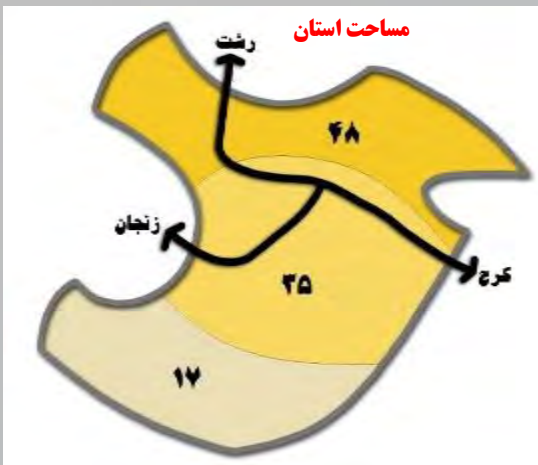

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

- عدم تعادل بین شهرستان های استان قزوین در زمینه های مختلف سبب بر هم خوردن **نظم فضائی سکونتگاه ها** و رشد شتابان و بی رویه مناطق نزدیک به مرکز و **انزوا و حاشیه ای شدن شهرستان های جنوبی استان** شده است که نتیجه آن نامتعادل شدن ساختار فضائی استان قزوین است.

- جهت بررسی عدم تعادلهای بخش های مختلف از **الگوی تجریدی** استفاده شده است. به این صورت که این الگو استان را به دو ناحیه **مرکز و پیرامون** تقسیم بندی نموده و ناحیه مرکزی بخش میانی و ناحیه پیرامون را بیشتر ناحیه های کوهستانی استان که در قسمت شمال و شمال غرب استان و همچنین قسمت جنوبی استان می باشند تشکیل داده است.

- نواحی شمالی در برخی مکان ها با ارتفاعی بالغ بر ۱۸۰۰ متر از سطح دریا، ۴۸ درصد اراضی استان را شامل می گردند، نواحی میانی با شیب کمتر که بیشتر دشت می باشند، حدود ۳۵ درصد از اراضی استان را در بر می گیرند. نواحی جنوبی هم با ارتفاعی بالا حدود ۱۷ درصد از اراضی استان را شامل می گردند.

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های شاخص های عمومی استان

وسعت

سهم **وسعت** محدوده مرکزی از کل وسعت استان ۴۲ درصد و سهم وسعت بخش پیرامونی از کل مساحت استان برابر ۵۸ درصد است. این امر گویای مساحت بیشتر بخش پیرامونی از بخش مرکزی می باشد.

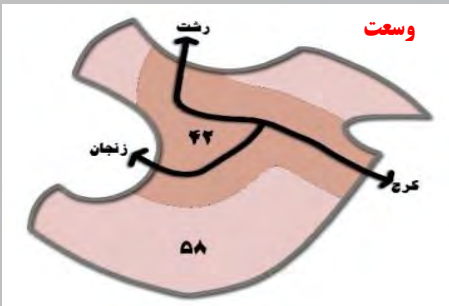
تراکم جمعیت

تراکم جمعیت در محدوده مرکزی ۱۶۱ نفر بر هکتار و در محدوده پیرامونی ۲۲ نفر بر هکتار می باشد.

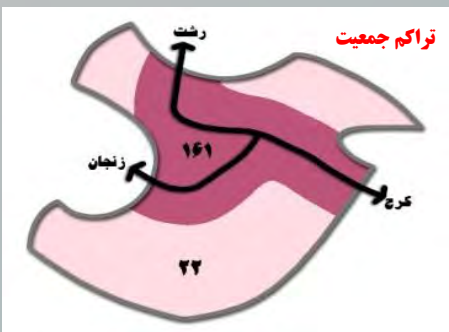
سهم آبادی ها

تعداد آبادی ها در ناحیه پیرامونی بیشتر از ناحیه مرکزی می باشد به گونه ای که ۵۳ درصد آبادی ها در ناحیه پیرامونی و ۴۷ درصد آنها در ناحیه مرکزی می باشند.

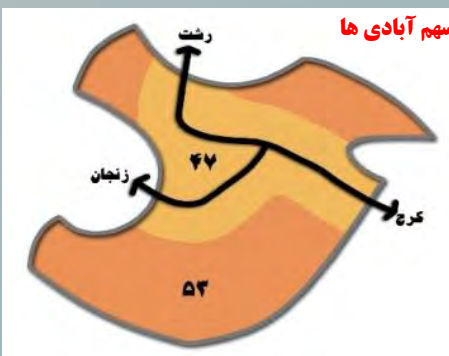
وسعت

تراکم جمعیت

سهم آبادی ها

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های شاخص های عمومی استان

جمعیت استان

جمعیت شهری

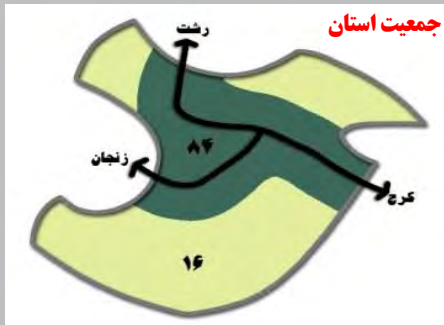
جمعیت روستایی

۸۴ درصد از جمعیت استان در ناحیه مرکزی و ۱۶ درصد آن در ناحیه پیرامونی مستقر می باشند با توجه به وسعت الگو می توان گفت که ۸۴ درصد جمعیت بخش میانی تنها در ۴۲ درصد از وسعت آن زندگی می کنند که این موضوع خود بزرگترین عدم تعادلی است که در استان قابل ردیابی است.

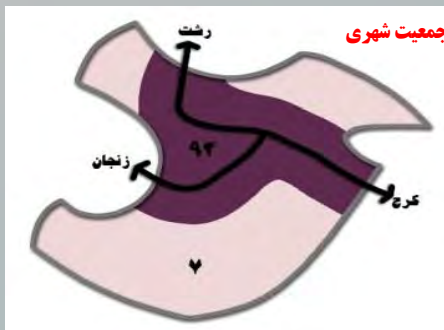
۹۳ درصد از جمعیت شهرنشین استان در محدوده مرکزی و تنها ۷ درصد جمعیت شهرنشین در محدوده پیرامونی الگوی تجریدی سکونت دارند.

۴۲ درصد از جمعیت روستانشین استان در محدوده مرکزی و ۵۸ درصد از جمعیت مذکور در محدوده پیرامونی سکونت دارند.

جمعیت استان

جمعیت شهری

جمعیت روستایی

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش کشاورزی

باغات

۷۱ درصد **باغات** در ناحیه مرکزی واقع شده اند.
۲۴٪ آنها در ناحیه شمالی و تنها ۵ درصد در
ناحیه جنوبی قرار دارند.

کشاورزی
آبی

۹۲ درصد **کشاورزی آبی** در اراضی میانی و ۸
درصد مابقی آن در نواحی پیرامونی مستقر می
باشند.

کشاورزی
دیم

۵۵ درصد اراضی میانی از **کشاورزی دیم**
برخوردار می باشند، ۴۰ درصد در ناحیه جنوبی و
تنها ۵ درصد در ناحیه شمالی مستقر می باشند.

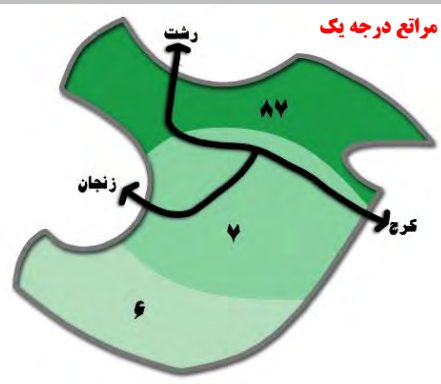

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش کشاورزی

مراتع
درجه یک

بیشترین تمرکز **مراتع درجه یک** در ناحیه شمالی با مساحت ۸۷ درصد است که به دلیل اقلیم مناسب می باشد. در سایر نواحی استان، مراتع درجه یک دارای پوشش بسیار کم و مجموعه ۱۳ درصد را شامل می گردند.

مراتع
درجه دو

مراتع درجه دو بیشتر در ناحیه شمالی قرار دارد و بعد از آن ناحیه جنوبی بیشترین مساحت مراتع درجه دو را شامل می گردد.

مراتع
درجه سه

دشت مرکزی به لحاظ مرتعی توان خوبی ندارد، **مراتع درجه سه** و یا مراتع فقیر هم بیشتر در ناحیه جنوبی مشاهده می شود و نشان می دهد بیشتر مراتع ناحیه جنوبی از نوع درجه سه است.

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش محیط زیست

بیابان زایی
اراضی

سیل خیزی
اراضی

اراضی
مستعد
فرسایش

بیابان زایی در ناحیه مرکزی رخ داده و در نواحی شمالی و جنوبی مشاهده نشده است و اراضی بیابانی شرق استان که در شرق و شمال شرق بوئین زهرا قرار دارد به شدت دشت مرکزی استان را تهدید می کند.

ناحیه مرکزی با ۴۴ درصد دارای بیشترین احتمال **سیل خیزی** در استان است به گونه ای که آبراهه های شمالی استان همه وارد دشت قزوین شده و در هنگام بارندگی منجر به ازدحام آب باران و آبگرفتگی و وقوع سیل می گردد.

ناحیه شمالی با ۷۴ درصد دارای بیشترین **احتمال فرسایش** در استان است. دلیل این امر شیب های بالای این منطقه و همچنین پربارش بودن این ناحیه است که امکان فرسایش را بالا می برد. دشت مرکزی تنها ۳ درصد از اراضی مستعد فرسایش استان را شامل می گردد.

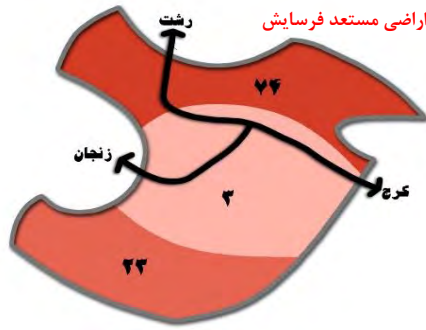
بیابان زایی اراضی

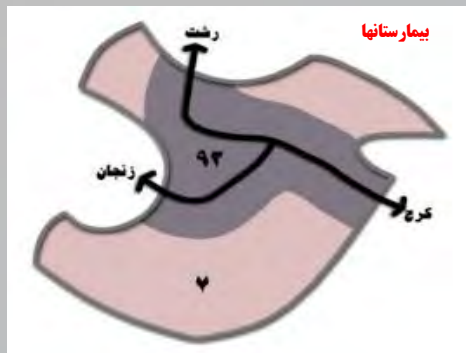
سیل خیزی اراضی

اراضی مستعد فرسایش

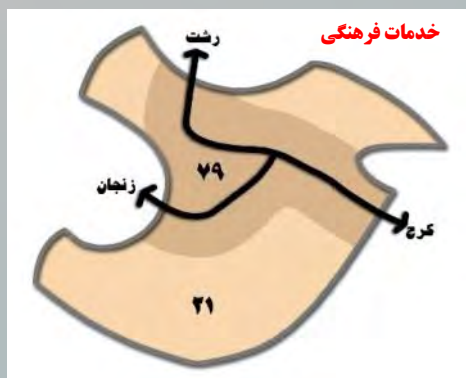

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

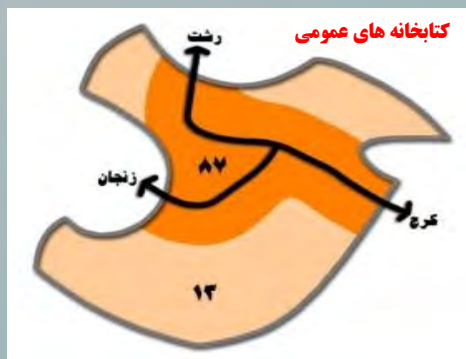
در الگوی تجریدی ۹۳ درصد بیمارستانها متعلق به بخش مرکزی و تنها ۳ درصد آن به بخش پیرامونی تعلق دارد.

بیمارستانها

سهم تعداد فرهنگسراها و سینماها، از مجموع تعداد آنها در سطح استان در محدوده مرکزی برابر ۷۹ درصد و در محدوده پیرامونی ۲۱ درصد می باشد.

خدمات فرهنگی

۸۷ درصد کتابخانه های عمومی در استان در بخش میانی و ۱۳ درصد آنها در بخش پیرامونی مستقر می باشند.

کتابخانه های عمومی

عدم تعادل های بخش خدمات اجتماعی، فرهنگی

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش خدمات آموزشی

توزیع دانشجویان

۸۸ درصد دانشجویان استان در مناطق میانی مشغول هستند و مناطق جنوبی تنها ۱۲ درصد جمعیت دانشجویان استان را به خود جذب کرده‌اند.

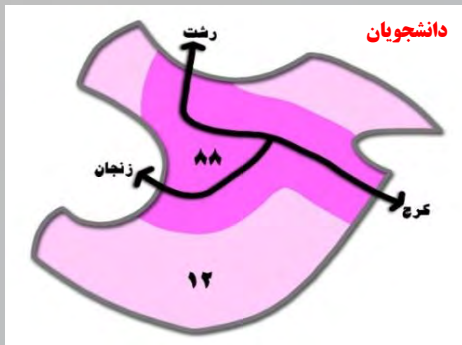
دانش آموزان

۸۷ درصد دانش آموزان در ناحیه میانی استان و ۱۳ درصد مابقی آنها در ناحیه پیرامونی می باشند.

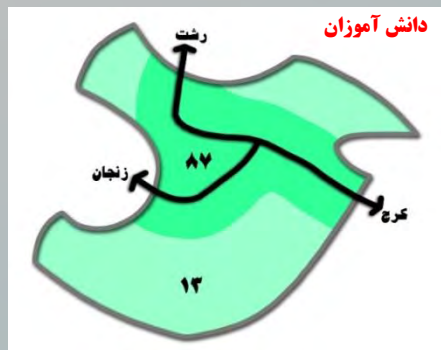
نسبت باسوادی

باتوجه به بالا بودن نرخ باسوادی استان، ۸۹ درصد باسوادان در ناحیه میانی همچنین ۸۱ درصد آنها در ناحیه پیرامونی استان مستقر می باشند.

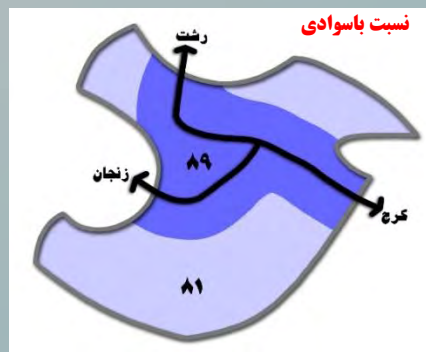
دانشجویان

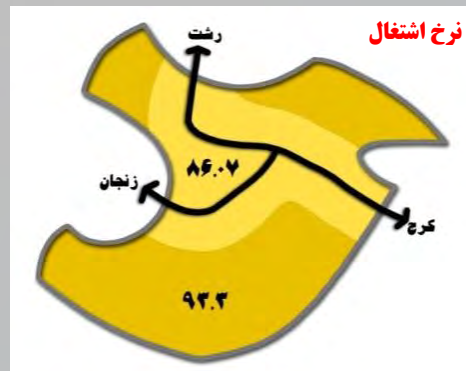
دانش آموزان

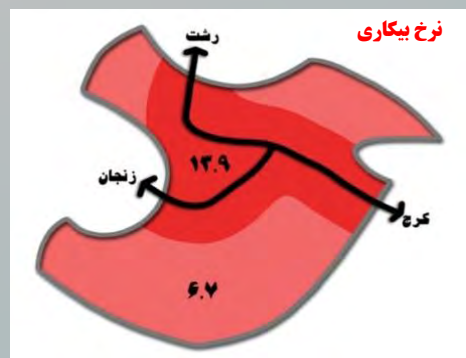
نسبت باسوادی

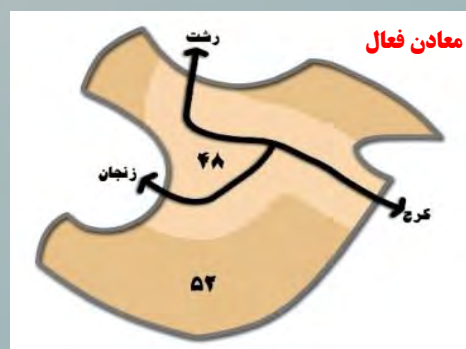
تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

نرخ اشتغال بخش مرکزی برابر ۸۶.۰۷ درصد و نرخ اشتغال بخش پیرامونی برابر ۹۳.۳ درصد می باشد که بالاتر از نرخ اشتغال بخش مرکزی می باشد.

بر طبق الگوی تجریدی **نرخ بیکاری** بخش مرکزی برابر ۱۳.۹ و نرخ بیکاری منطقه پیرامون برابر ۶.۷ درصد می باشد.

مطابق الگوی تجریدی ۴۸ درصد **معادن فعال** در بخش مرکزی و ۵۲ درصد آنها در منطقه پیرامون استان مستقر می باشند.

نرخ اشتغال

نرخ بیکاری

معادن فعال

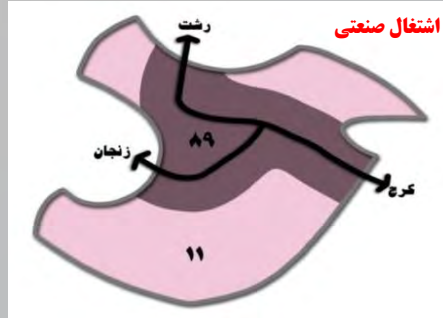
عدم تعادل های بخش های اقتصادی

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش های اقتصادی

اشتغال صنعتی

با توجه به استقرار شهرکهای صنعتی مهم استان همچنین وجود محورهای و واحدهای صنعتی در بخش مرکزی استان لذا ۸۹ درصد **اشتغال صنعتی** استان در بخش مرکزی الگوی تجریدی می باشد. مابقی اشتغال صنعتی استان که تنها ۱۱ درصد آن را تشکیل می دهد در بخش پیرامون الگوی تجریدی استقرار یافته است که ماهیت آنها بیشتر کوهستانی بوده و قابلیت استقرار صنایع را ندارند.

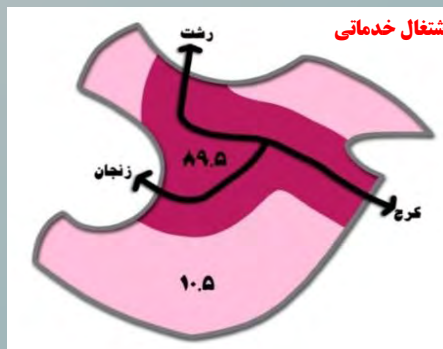
اشتغال کشاورزی

بر طبق الگوی تجریدی سهم **اشتغال بخش کشاورزی** بخش مرکزی برابر ۶۲ درصد و این سهم در منطقه پیرامون برابر ۳۸ درصد می باشد.

اشتغال خدماتی

بخش مرکزی الگوی تجریدی که بالغ بر ۷۰ درصد جمعیت شهری را در خود جای داده اند دارای ۸۹ درصد **اشتغال خدماتی** می باشد و سهم ناحیه پیرامونی از اشتغال خدماتی ۱۰.۵ درصد می باشد.

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

عدم تعادل های بخش زیربنایی

شبکه
آزادراهی -
بزرگراهی

بر اساس محاسبات، سهم طول شبکه بزرگراهی از مجموع طول شبکه بزرگراهی موجود در استان در محدوده مرکزی ۱۰۰ درصد در برابر ۰ درصد در محدوده پیرامونی است. این شاخص به عنوان عامل دسترسی (راه) مهمترین عامل در ایجاد عدم تعادل می باشد.

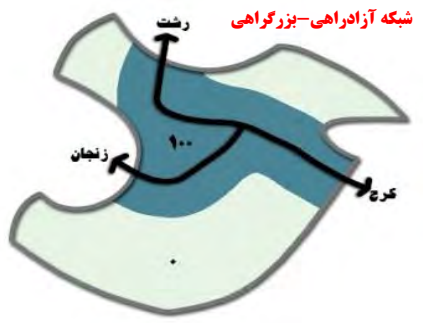
شبکه
راههای
اصلی

۵۸ درصد شبکه راه های اصلی در بخش مرکزی و ۴۲ درصد آنها در بخش پیرامونی مستقر می باشند که به دلیل کوهستانی بودن بالاخص در مناطق شمالی استان دسترسی ها را با مشکل مواجه نموده است.

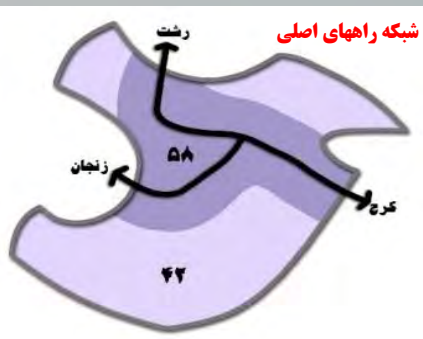
خط آهن

سهم طول شبکه ریلی از مجموع طول شبکه ریلی موجود در استان در محدوده مرکزی ۱۰۰ درصد در برابر ۰ درصد در محدوده پیرامونی است.

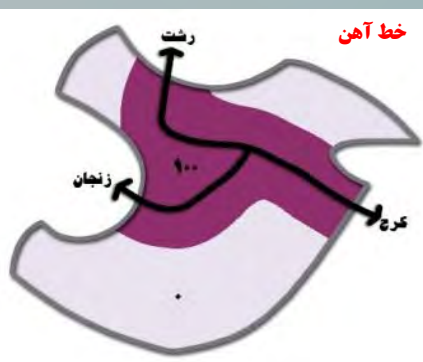
شبکه آزادراهی-بزرگراهی

شبکه راههای اصلی

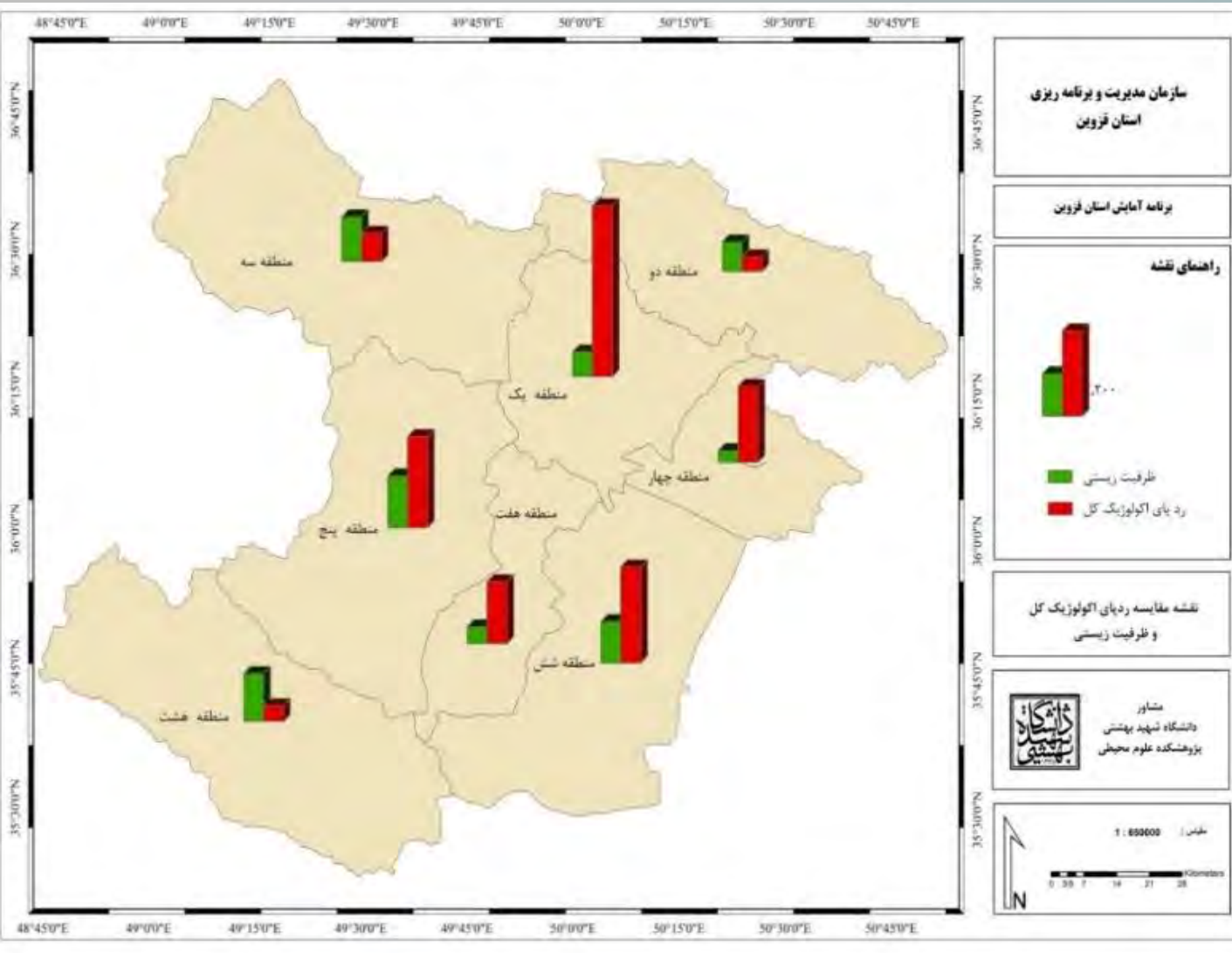

خط آهن

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

نقشه مقایسه ردپای اکولوژیک کل با ظرفیت زیستی استان قزوین

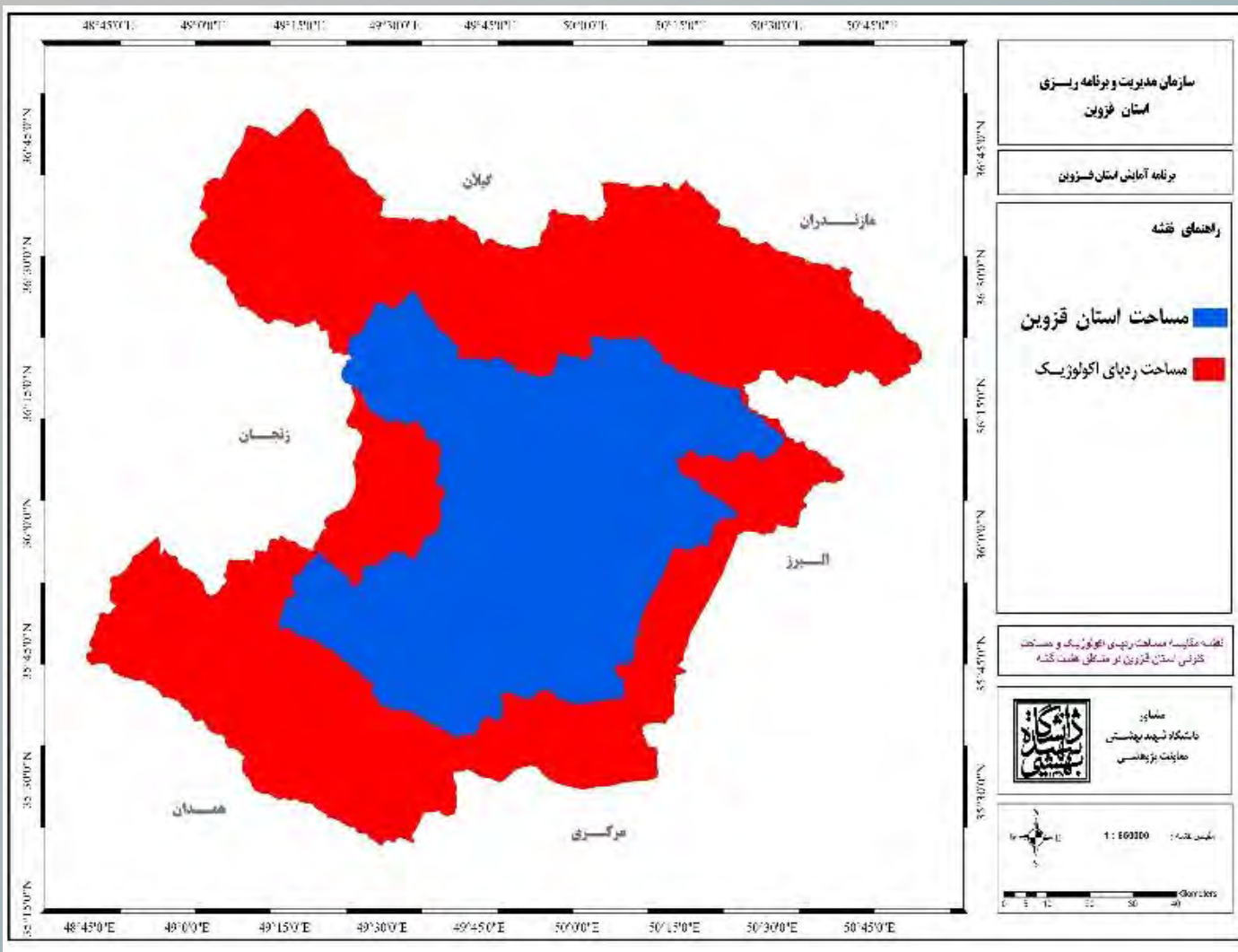
مدل ردپای اکولوژیک یکی از روش های پذیرفته شده برای محاسبه ظرفیت برد یک منطقه است.

برای محاسبه ردپای اکولوژیک، مقدار دی اکسید کربن حاصل از حامل های انرژی برای مناطق هشت گانه آمایشی استان قزوین محاسبه گردید که بیشترین میزان انتشار مربوط به **منطقه یک** (مجموعه شهری قزوین) سپس آبیگ می باشد که نشان دهنده مصرف بالای حامل های انرژی نسبت به سایر مناطق می باشد. همچنین ظرفیت زیستی استان در اراضی مرتعی، کشتزار، جنگل، آبی ساخته شده نیز محاسبه گردید.

عدم تعادل ها از منظر مطالعه ظرفیت برد استان

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

نقشه مقایسه مساحت ردپای اکولوژیک با مساحت کنونی استان قزوین

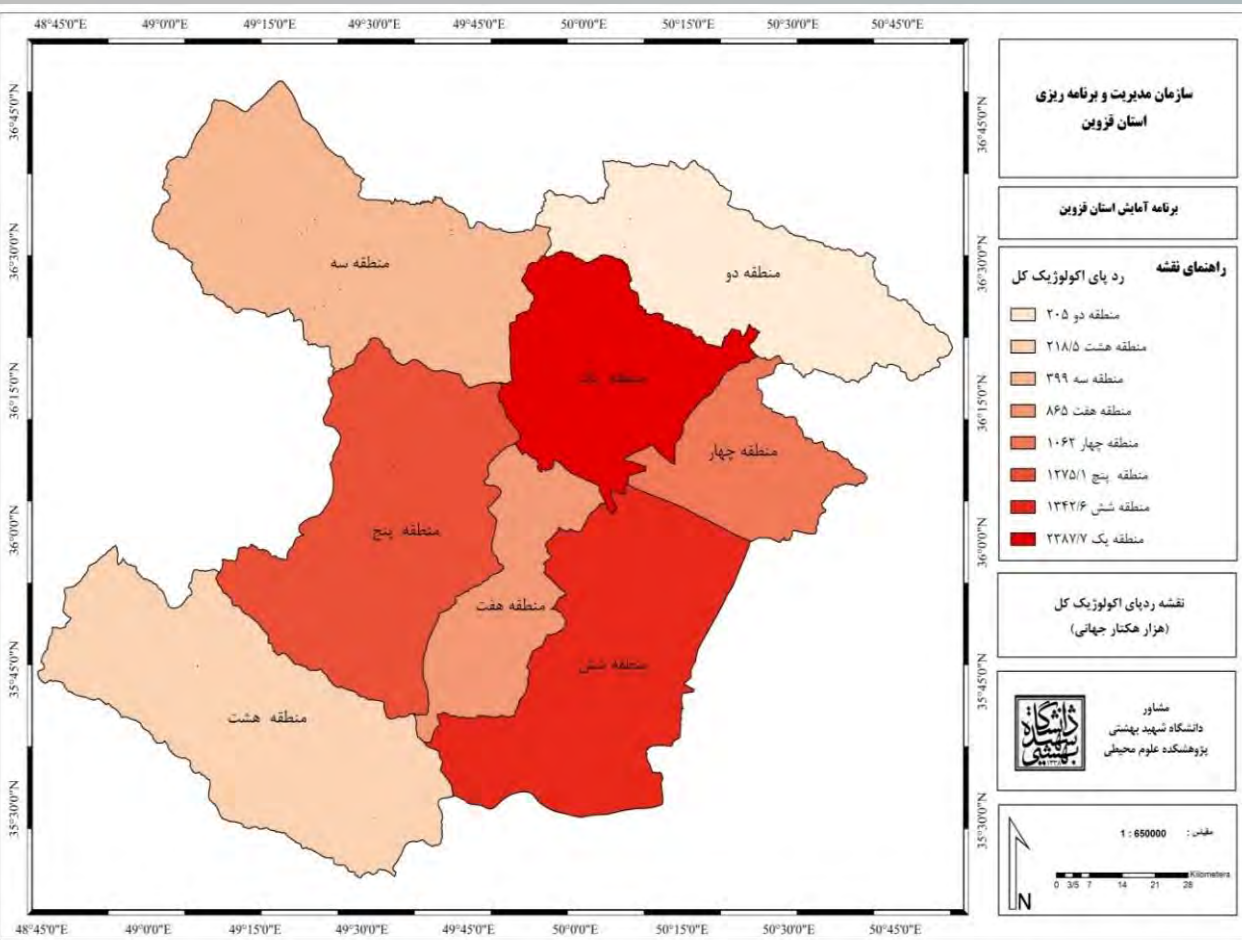

چنانچه رد پای اکولوژیک منطقه بالاتر از ظرفیت زیستی باشد، منطقه دچار کسری اکولوژیکی و ناپایداری است و بر عکس چنانچه ظرفیت زیستی منطقه بیشتر باشد، استان هنوز ظرفیت بارگذاری دارد. **ردپای اکولوژیک** برای کل استان ۷۷۵۵ هزار هکتار جهانی و **ظرفیت زیستی** برای کل استان ۳۷۵۵ هزار هکتار محاسبه گردید. بالا بودن ردپای اکولوژیک و اختلاف زیاد آن با ظرفیت زیستی منطقه بیانگر استفاده حدود دو برابری استان قزوین از ظرفیت زیستی این استان است.

عدم تعادل ها از منظر مطالعه ظرفیت برد استان

تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

نقشه مقایسه ردپای اکولوژیک کل با ظرفیت زیستی استان قزوین

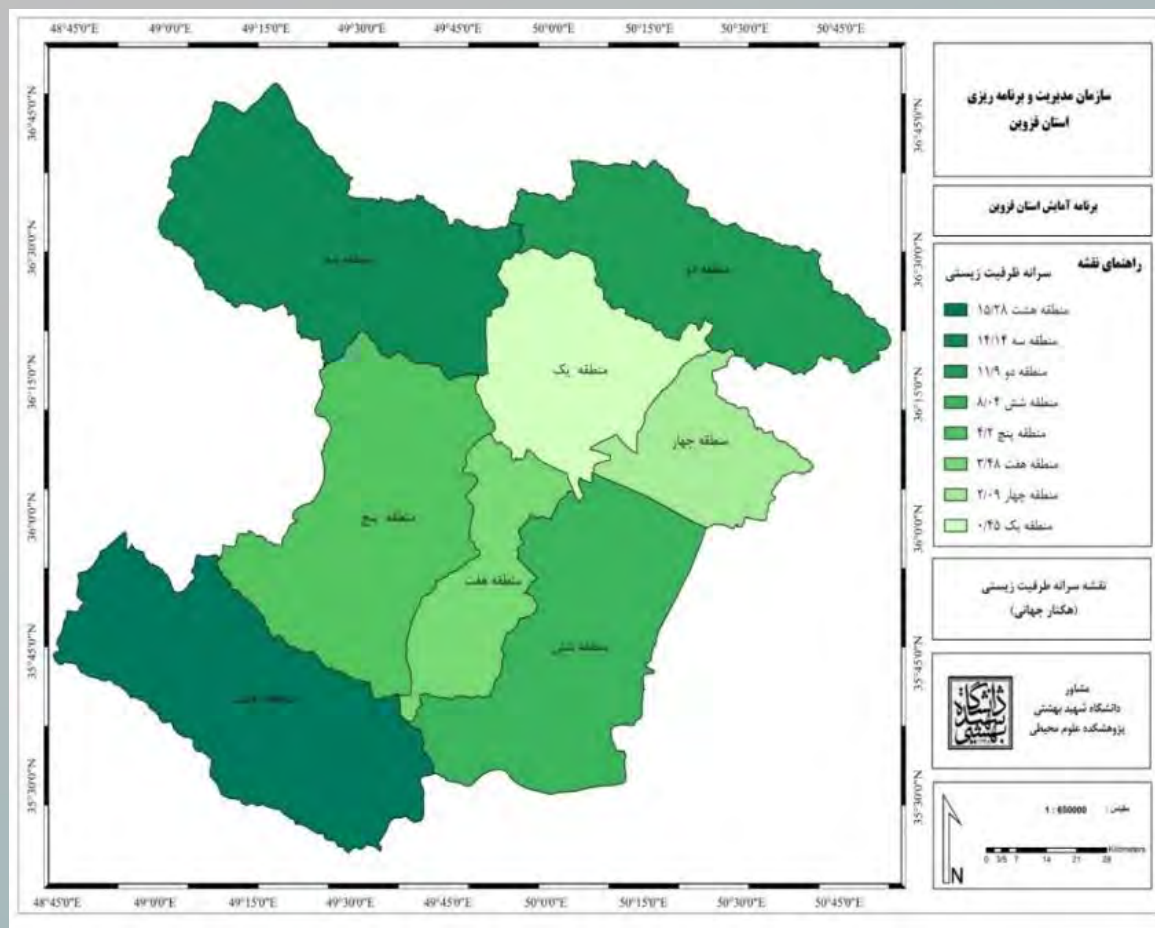
تراکم بالای جمعیت در بخش میانی الگوی تجریدی ناشی از تمرکز واحدهای صنعتی در این ناحیه، منجر به عدم تعادل در توزیع جمعیت در شهرهای مختلف استان گردیده است.

استقرار شهرکها و نواحی صنعتی مهم استان از جمله شهر صنعتی البرز، شهرک صنعتی کاسپین، لیا، محورهای صنعتی آبیک- قزوین، تاکستان و محور قزوین- بوئین زهرا و غیره همچنین استقرار واحدهای مهم پراکنده صنعتی در بخش میانی استان، منجر به افزایش آلودگی و افزایش بارگذاری ها و استفاده حداکثری از ظرفیت زیستی منطقه گردیده است.

عدم تعادل
ها از
منظر مطالعه
ظرفیت برد
استان

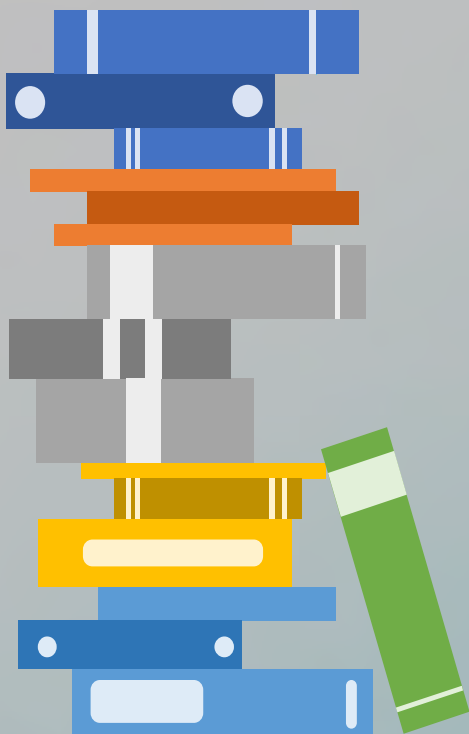
تشخیص و تحلیل عدم تعادل ها یا ناترازی های توسعه در استان (اقتصادی، زیربنایی، تولیدی یا اجتماعی)

نقشه سرانه ظرفیت زیستی استان قزوین

مطابق نتایج ظرفیت برد همچنین سند آمایش استان، ۴ منطقه آمایشی واقع در بخش میانی استان شامل مجموعه شهری قزوین، تاکستان، آبیک و بوئین زهرا دارای محدودیت توسعه فعالیت های کشاورزی، صنعتی، معدنی می باشند و فعالیت های صنعتی می بایست در خارج از مجموعه شهری قزوین شامل تاکستان و همچنین محور قزوین-رشت صورت پذیرند.

عدم تعادل
ها از
منظر مطالعه
ظرفیت برد
استان

راه‌های کنونی و جاری و راه‌های ایده‌آل برای کاهش
عدم تعادل‌ها و رفع چالش‌ها

با توجه به قابلیت‌های استان قزوین و همچنین مطالعات آمایش، بخش‌های پیشرو جهت توسعه، بخش خدمات برتر و

گردشگری استان بوده و همچنین در زمینه **صنعت و کشاورزی** به نگهداشت وضع موجود و توسعه در قالب رشد بهره‌وری

توجه می‌گردد.

راهنمای توسعه استان

بخش کشاورزی

تولید محصولات کشاورزی راهبردی با اولویت دانه -
های روغنی، ذرت دانه‌ای و علوفه‌ای

استفاده از ظرفیت و جایگاه استان در تولید
گوشت مرغ و تخم مرغ جهت توسعه صادرات در
این زمینه با توسعه صنایع بسته‌بندی و تبدیلی

ساماندهی دامداری‌های موجود در راستای تثبیت
تعداد دام در استان و توسعه دامداری‌ها صرفاً به
شکل کشت و صنعت بالای ۵۰۰ راس

تجاری‌سازی و برندسازی محصولات کشاورزی
بویژه زیتون

ایجاد و توسعه زنجیره های ارزش
کشاورزی

توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی و جلوگیری
از فروش فله‌ای محصولات کشاورزی

توسعه آبیاری با روش‌های نوین و
جلوگیری از هدر رفت آب با اولویت
زمین‌های زیرکشت آبی فعلی

عدم توسعه کمی و سطح زیرکشت
محصولات کشاورزی در استان و
توجه به ارتقاء تولید در واحد سطح

اصلاح الگوی کشت

راهبردهای توسعه استان

تمرکز بر صنایع کم آبر با توجه به کمبود منابع آبی استان

ممنوعیت ایجاد و توسعه صنایع با رده آلایندهی بالا در استان (رده ۶ و ۷)

محدودیت استقرار صنایع در محور آبیک-قزوین-تاکستان به دلیل تمرکز بالای صنایع در این محور و صرفا اجازه توسعه صنایع دانش بنیان و های تک

بخش صنعت

بازسازی و نوسازی صنایع به دلیل فرسوده بودن برخی از صنایع استان

استقرار صنایع کم آبر و غیرآلاینده در مثلث قزوین، بوئین زهرا و تاکستان با توجه به بالا بودن رد پای اکولوژیک در منطقه

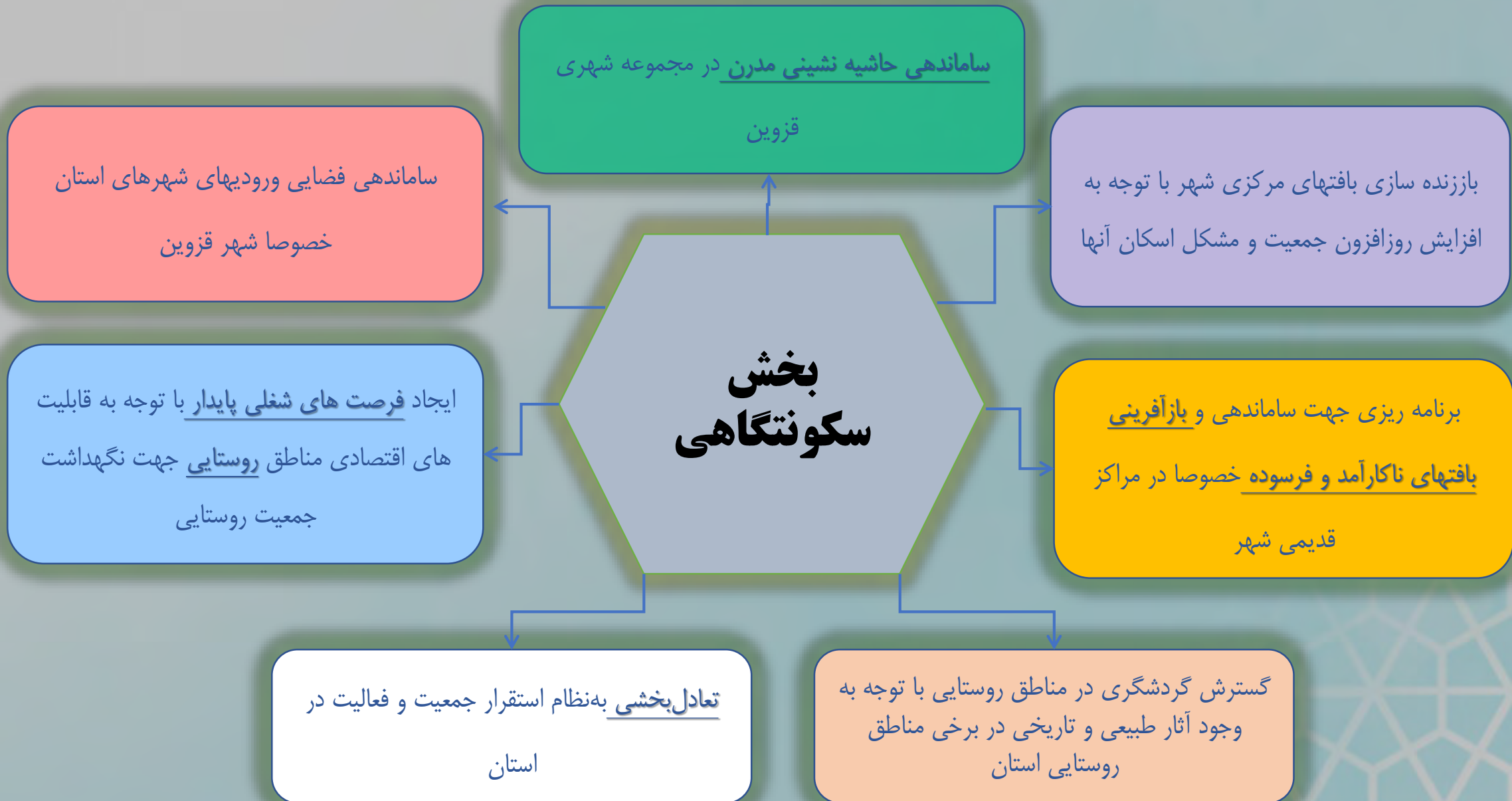
ایجاد زنجیره ارزش در صنایع با تمرکز بر صنایع شوینده و کانی غیرفلزی

استقرار صنایع در شهرک های صنعتی و جلوگیری از پراکندگی صنایع در استان

توسعه خدمات بازرگانی و زیرساخت های مبادله خارجی

تعالیل بخشی به نظام استقرار جمعیت و فعالیت در استان

راهبردهای توسعه استان

راهبردهای توسعه استان

توسعه گردشگری طبیعی و تاریخی به عنوان یکی از اولویت‌های استان

ترویج فرهنگ و آیین‌های بومی و تقویت جایگاه استان با استفاده از رویدادهای فرهنگی - ورزشی

توسعه زیرساختهای گردشگری از جمله استفاده از ظرفیت های بوم گردی در راستای توسعه بخش گردشگری

بخش اجتماعی، فرهنگی و گردشگری

ایجاد زمینه های لازم جهت توزیع عادلانه فرصت های آموزشی در استان

شناسایی استان به عنوان نزدیک ترین مقصد به مجموعه شهری تهران و نخستین پایتخت ایرانی-اسلامی

برنامه ریزی جهت فرهنگ سازی و جلوگیری از گوبرداری جوانان از فرهنگ غیر ایرانی

تلاش در راستای کاهش آسیب های اجتماعی از طریق فراهم سازی بسترهای لازم

برنامه ریزی های دقیق جهت جلوگیری از ایجاد تعارضات اجتماعی با توجه به میزان بالای مهاجرت به استان

راهبردهای توسعه استان

بخش خدمات برتر

استقرار خدمات برتر درمانی برای استفاده از ظرفیت بیمارستان‌های خصوصی قزوین به ویژه در حوزه چشم پزشکی

توسعه بومی سازی کالاها با افزایش حمایت از شرکتهای دانش بنیان

توسعه فعالیت‌های گمرک قزوین به منظور مرکز تسهیل صادرات کالاهاى نهایی تولید شده در قزوین و استان‌های مجاور

توسعه گردشگری سلامت به دلیل قابلیت‌های بالای استان در زمینه پزشکی و نزدیکی به تهران

نقش آفرینی مؤثر در زمینه توسعه ترانزیت با توجه به عبور کریدورهای حمل و نقل بین المللی از استان

استقرار خدمات برتر در زمینه مدیریت و مشاوره‌های صنعتی و بازسازی و نوسازی در این حوزه

ایجاد زیرساخت‌های تخصصی در حوزه سلامت جهت ارتقاء شاخص‌های استان تا سطح متوسط کشوری

شبکه‌های زیربنایی مدرن و توسعه یافته جهت جذب سرمایه‌گذاری‌های بخش غیردولتی و توسعه بخش‌های تولیدی و خدماتی

توسعه فعالیت‌های انبارداری و ذخیره و بازتوزیع کالاها در سطح کشور

راهبردهای توسعه استان

بخش آب و انرژی و محیط زیست

بازچرخانی آبهای نامتعارف و پساب شهرها و شهرکهای صنعتی در راستای استفاده مناسب از این پسابها با تکمیل پروژه های تصفیه فاضلاب

راه اندازی نیروگاههای کوچک مقیاس بادی در منطقه تونل بادی کهک و سیاهپوش

تلاش در راستای کاهش میزان سهم برق حرارتی و فسیلی تولیدی استان از کشور

استفاده از تکنولوژی بالا در بخشهای تولیدی در راستای کاهش اثرات زیست محیطی

راه اندازی نیروگاههای کوچک مقیاس خورشیدی خانگی و اداری در تمام مناطق استان

پیگیری و اخذ تخصیص سهم آب استان از منابع آبهای سطحی

نهادینه نمودن رویکرد عرضه و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی در مدیریت بهینه منابع آب

تشکیل بازار آب در راستای ارتقا بهره وری کشاورزی

تلاش در راستای تغییر تکنولوژی تولید برق نیروگاه شهید رجایی در جهت کاهش بار آلودگی آن

تکمیل طرح مرمت و بازسازی شبکه های آبیاری و زهکشی دشت قزوین

افزایش سهم آب انتقالی به استان از الموت رود و شاهرود و طالقان

انسداد چاههای غیر مجاز به عنوان یک طرح آبی

افزایش سهم انرژیهای نواز برق تولیدی استان

راه‌حل‌های کنونی و جاری و راه‌حل‌های ایده‌آل برای کاهش چالش‌های اساسی در سطح استان شهرستان

ایجاد شبکه‌ای قوی از دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و صنایع دارای فناوری بالا

بهره‌گیری از موقعیت ویژه جغرافیایی استان در تعیین نقش استان به عنوان هاب ارتباطی شمال غرب کشور

توسعه خدمات بازرگانی و زیرساخت‌های مبادله خارجی (حمل و نقل و لجستیک) در استان در سطوح ملی و فراملی

گسترش زمینه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی مرتبط با خدمات بازرگانی و افزایش توان نیروی تخصصی برای بهره‌گیری از روش‌های نوین

توسعه شبکه ارتباطی جاده‌ای استان با توجه به نقش چهارراهی قزوین در برقراری ارتباط بین مرکز کشور با استان‌های شمالی، شمال غربی و غربی و قرارگیری در کریدورهای ارتباطی بین‌المللی

تکمیل زنجیره‌های ارزش و خوشه‌های صنعتی موجود

تعدیل بخشی به نظام استقرار جمعیت و فعالیت در استان

توسعه کشاورزی، دامداری و آبی‌پروری پایدار، مدرن و رقابتی از طریق پالایش، ارتقای سطح فناوری و افزایش بهره‌وری عوامل تولید و مدرن‌سازی و توسعه صنایع تبدیلی

توسعه گردشگری و افزایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خدماتی و گردشگری

گسترش صنایع تبدیلی و ایجاد زنجیره‌های تأمین مواد اولیه

ساماندهی شهرک‌ها و مجتمع‌های صنعتی جهت برخورداری از مدیریت واحد و یکپارچه و ارائه خدمات مناسب به واحدهای مستقر در آنها

تدوین بسته‌های حمایتی (تسهیلات و معافیت‌ها) برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خصوصی داخلی و خارجی در بخش صنعت

اولویت به توسعه صنایع های تک

تأمین زیرساخت‌های لازم در مناطق کمتر توسعه یافته به منظور جذب سرمایه‌گذاری

پیشنهادات و راه‌های اجرایی استان

ضرورت تغییر نظام درآمد - هزینه استانی متناسب با ظرفیت‌های استان‌ها و تقویت پایه اعتباری استان

— حل مشکل ردیف اعتباری طرح انتقال آب از سرشاخه‌های الموت رود (ارتفاعات ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰) به قزوین

— احیا کامل و همه‌جانبه دشت قزوین به مثابه یک پروسه عظیم و درجه یک ملی با اختصاص اعتبارات مناسب

— تقویت اعتبار طرح انتقال آب شرب قزوین از سد طالقان

— مطالعه و اجرای راه‌آهن قزوین - قم

— اجرای طرح TOD قزوین

پیشنهادات و راه‌های اجرایی استان

– تسریع در اجرای طرح شتابگر ملی

– **تامین اعتبار برای مطالعه و اجرای کنارگذر جنوبی قزوین**

– تقویت اعتبار طرح احداث بیمارستان ۷۰۰ تختخوابی قزوین

– **تامین منابع مالی مطمئن برای ساماندهی امامزاده حسین**

– تامین منابع مالی مطمئن برای تملک و احیای دولتخانه صفوی

– **تخصیص اعتبار از منابع فاینانس برای پروژه‌های اولویت دار معرفی شده استان**

پیشنهادات و راه‌های اجرایی استان

– تقویت اعتبار احداث ساختمان سد مخزنی بالاخانلو

– تقویت اعتبار ساختمان شبکه آبیاری و زه‌کشی نهب

– تقویت اعتبار ایجاد تاسیسات فاضلاب شهر قزوین

– تقویت اعتبار ایجاد تاسیسات فاضلاب شهر تاکستان

– تقویت اعتبار احداث راه اصلی قزوین – الموت – تنکابن

– تقویت اعتبار احداث راه اصلی قزوین – کلاچای – رحیم آباد

پیشنهادات و راه‌های اجرایی استان

– تقویت اعتبار ایجاد تاسیسات فاضلاب شهرهای استان (آبگرم، محمودآباد نمونه و شال)

– تقویت اعتبارات مرتبط با سامانه‌های نوین آبیاری

– ایجاد زیرساخت‌های مرتبط با منطقه آزاد کشاورزی و منطقه ویژه اقتصادی

– ایجاد زیرساخت‌های دهکده لجستیک استان

– ایجاد زیرساخت‌های مناطق نمونه گردشگری یله‌گنبد و آبگرم

پیشنهادات و راه‌های اجرایی استان

– ایجاد منطقه آزاد کشاورزی قزوین

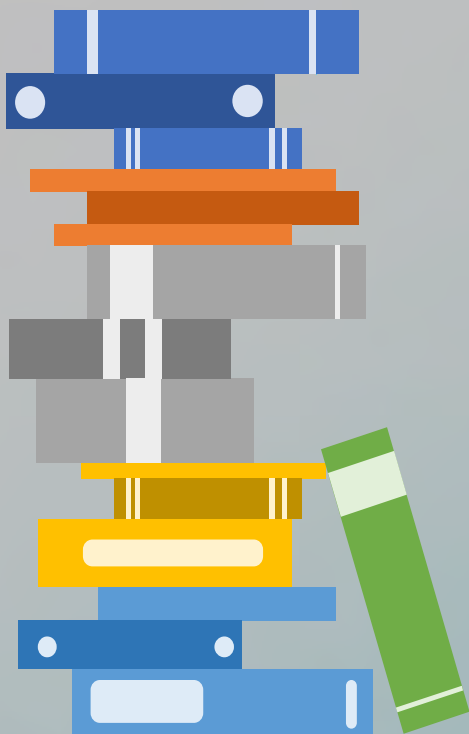
– کمک به تکمیل زیر ساختهای بوستان ملی فدک

– مطالعه و اجرای طرح انتقال پساب به اراضی دشتابی و تکمیل تصفیه خانه‌ها

– تامین اعتبارات مناسب ملی جهت افزایش پوشش کلیه شبکه‌های صدا و سیما و تقویت شبکه‌های استان

– ایجاد زیرساخت‌های شهرک انرژی

– تکمیل اردوگاههایی با کارکرد ملی در حوزه آموزش و پرورش استان

موانع موجود در جهت تحقق راه حل‌های اندیشیده شده

محدودیت منابع، مانند منابع
ارزی، ریالی، نیروی انسانی
متخصص، زمین، آب، انرژی،
مواد اولیه و غیره

طولانی شدن اجرای
پروژه ها که سبب افزایش
هزینه ها می گردد

کمیبود نقدینگی و منابع
مالی

موانع موجود در جهت تحقق
راه حل های اندیشیده شده

عدم وجود قوانین به روز
جهت حل مشکلات موجود

وجود بروکراسی اداری

تحریم ها و عدم دستیابی
به ماشین آلات و
تکنولوژی و فناوری به
روز دنیا

محدودیت تکنولوژی یا
فناوری های تولید در هر
فعالیت اقتصادی و
اجتماعی

محدودیت نهادی اعم از قوانین
و مقررات و سیاست ها و
تصمیماتی که قبلا اتخاذ شده

با سسکر از تو جبهه شما

